

*Wadden*vereniging

Bestuursverslag 2020

Waddenvereniging

De Waddenvereniging is dé toonaangevende landelijke organisatie die opkomt voor de belangen van het wad. De vereniging streeft naar bescherming en behoud van de Waddenzee en bevordert de belangstelling voor dit unieke natuurgebied. De Waddenzee is in 2009 uitgeroepen tot UNESCO Werelderfgoed. De Waddenvereniging is sinds 1965 actief in het gebied als hoeder en kenner van het wad.

Naam

Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee, beter bekend als 'Waddenvereniging'.

Bezoekadres

Droogstraat 3
8861 SR Harlingen

Postadres

Postbus 90
8860 AB Harlingen

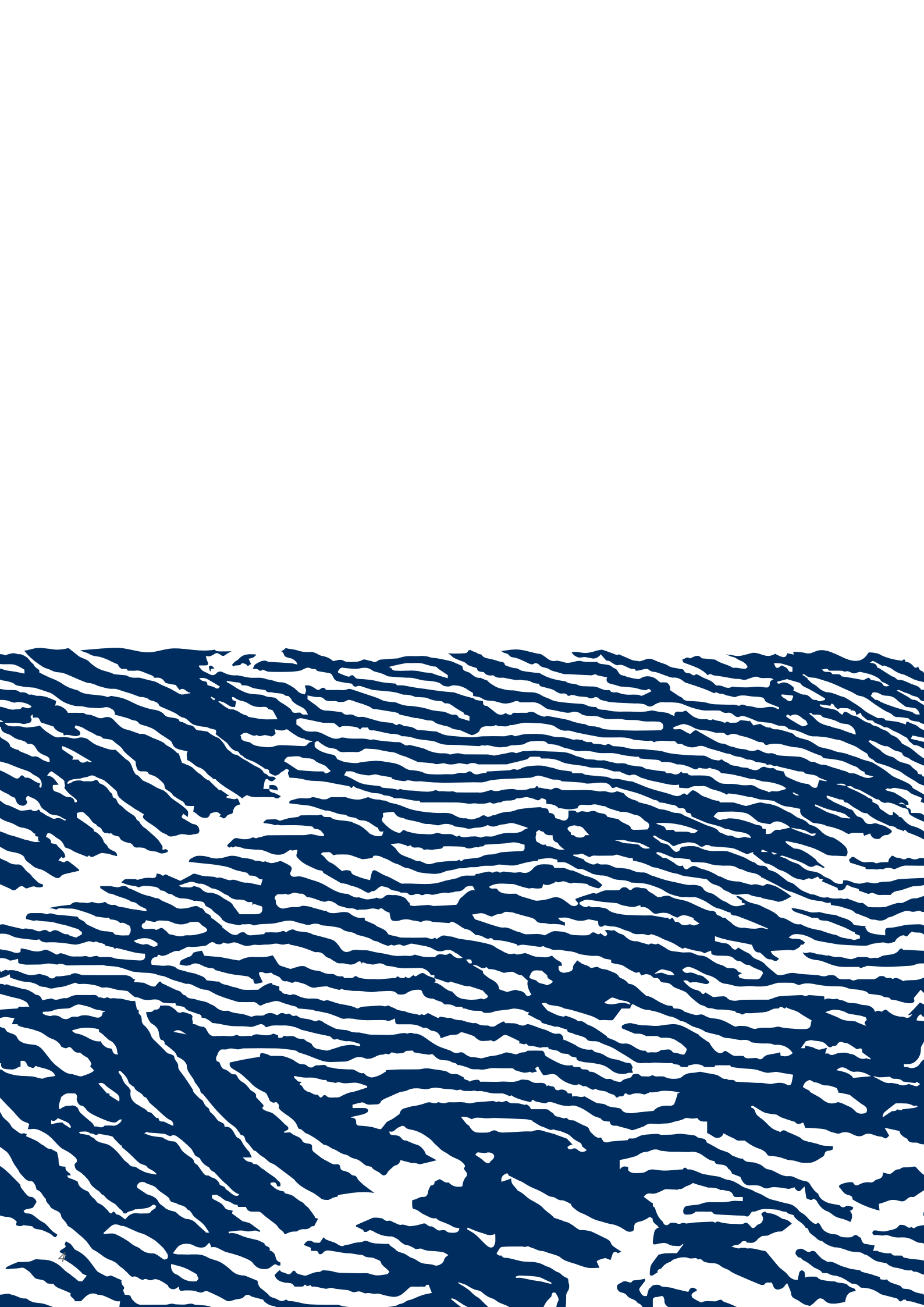
Tel. 0517 - 493 693

info@waddenvereniging.nl
www.waddenvereniging.nl

- Een maandelijks overzicht van waddennieuws: www.waddenvereniging.nl/nieuwsbrief
- Start je dag met de mooiste waddenfoto's: www.instagram.com/de_waddenvereniging
- Video's over onze projecten voor het waddengebied: www.youtube.com/waddenvereniging
- Ontdek acties, weetjes en excursies: www.facebook.com/waddenvereniging
- Direct op de hoogte van het laatste nieuws: www.twitter.com/waddentweets
- Actuele vacatures en verenigingszaken: <https://nl.linkedin.com/company/waddenvereniging>
- Koop duurzaam en laat zien dat je 'Wijs met de Waddenzee' bent: www.wijsmetdewaddenzee

Samen met zo'n 35.000 wadliefhebbers komt de Waddenvereniging op voor de rust, ruimte en ruige natuur van dit bijzondere Werelderfgoed. U kunt de Waddenvereniging op verschillende manieren steunen, waarbij voorop staat dat elke bijdrage, hoe klein ook, van harte welkom is.

Voor meer informatie: www.waddenvereniging.nl/doemee

Inhoud

BESTUURSVERSLAG 2020

Woord vooraf	6
Waddenvereniging	8
Wie we zijn	9
Hoe we werken	11
Onze inzet in 2020	13
• Klimaat en zeespiegelstijging	14
• Scheepvaart	16
• Gebiedsbescherming	17
• Onderwaternatuur	18
• Duurzaam toerisme en 'liefde voor het wad'	20
• Plastic soep	21
Communicatie met belanghebbenden	22
Baten en fondsenwerving	26
Organisatie	28
Maatschappelijk verantwoord ondernemen	30
Ledenraad	32
Bestuur	34
Bureau	36
Governance	39
Jaarcijfers 2020 in het kort	42
Vooruitblik 2021	44
Begroting 2021	46

FINANCIEEL VERSLAG 2020

Financiën en risicobeheersing	48
Financieel resultaat 2020	49
Kengetallen	49
Financieel beleid	50
Beleid ten aanzien van treasury	51
Beleid ten aanzien van beheersing risico's	52

JAARREKENING 2020

I Balans per 31 december 2020	54
II Staat van baten en lasten	55
III Kasstroomoverzicht	56
IV Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten	58
V Toelichting op afzonderlijke balansposten van de jaarrekening 2020	58
VI Toelichting op de staat van baten en lasten	62

Controleverklaring van de accountant	67
Resultaatbestemming	72
Ondertekening	76

Colofon	77
----------------	----

Woord vooraf

Klimaatverandering is de grootste bedreiging voor het waddengebied. In 2020 werd ons Meerjarenbeleidsplan 2021-2025 als koersdocument vastgesteld door bestuur en Ledenraad. Het agenderen van onderzoek en maatregelen om de Waddenzee voor te bereiden op de gevolgen van klimaatverandering heeft daarin de komende jaren onze prioriteit. Onze inzet is gericht op concrete resultaten en goede zichtbaarheid in de buitenwereld.

Eén van de gevolgen van klimaatverandering is het stijgen van de zeespiegel. Twee keer per dag vallen grote delen van de Waddenzee droog. De droogvallende wadplaten zijn van wezenlijk belang voor onder andere miljoenen vogels. Vanuit de hele wereld bezoeken zij de Waddenzee en gebruiken ze de drooggevallen bodem om uit te rusten of voedsel te vinden. Als de zeespiegel verder stijgt en de wadplaten niet langer meegroeien, vallen de wadplaten in de toekomst niet meer droog. Daarmee verliest het waddengebied een van zijn meest kenmerkende eigenschappen. Gas- en zoutwinning in het waddengebied zorgen voor bodemdaling en versterken de gevolgen van klimaatverandering. In 2020 blijven wij ons daarom sterk verzetten tegen gaswinning onder de Waddenzee bij Ternaard en zoutwinning in de Waddenzee bij Harlingen.

Intern heeft de Waddenvereniging in 2020 haar werkorganisatie verder verstevigd. Werkprogramma's worden uitgevoerd in clusters. De organisatie is 'plat' en er is een goede kruisbestuiving van kennis en netwerken van onze medewerkers.

Een belangrijk onderdeel van ons werk is het door jong en oud laten beleven van het waddengebied om zo de liefde voor het wad als Werelderfgoed te bevorderen. Door corona konden in 2020 veel excursies en activiteiten van de Waddenvereniging niet doorgaan. Via de website en op social media boden we dit jaar zoveel mogelijk online beleving aan. Met de WADDEN excursie-kit, die we met de kennis van onze wadgidsen ontwikkelden, bieden we kinderen en hun (groot)ouders bovendien de mogelijkheid om het wad zelf te ontdekken.

Wij merken dat in deze coronatijd mensen de natuur meer zijn gaan waarderen. De komende jaren worden cruciaal voor de Wadden. Met de steun van wadliefhebbers uit heel Nederland, geloven wij dat we het verschil kunnen maken. Omdat Werelderfgoed Waddenzee onze bescherming verdient.

Lutz Jacobi
Directeur Waddenvereniging

De Waddenvereniging

Wie wij zijn

De Waddenvereniging is dé landelijke organisatie die opkomt voor de belangen van de Waddenzee. Dat doen we door sterk in te spelen op alle ontwikkelingen die plaatsvinden in het gebied én door zoveel mogelijk mensen bij ons werk te betrekken. Wij zijn een particuliere, onafhankelijke en kritische vereniging. Al onze standpunten zijn gebaseerd op feiten en wetenschappelijk onderzoek. We kunnen ons werk alleen doen met de steun van onze leden en donateurs.

Statutaire doelstelling

De vereniging streeft naar behoud, herstel en goed beheer van natuur, landschap en milieu en van de ecologische en cultuurhistorische waarden van het waddengebied, waaronder begrepen het noordelijk zeeleigebied en de Noordzee, als onvervangbare en unieke natuurgebieden. De vereniging stelt zich tevens ten doel de belangstelling voor deze gebieden te bevorderen. In haar handelen gaat zij uit van het besef dat de mens een onderdeel is van het ecosysteem.

Visie

In de visie van de Waddenvereniging is het waddengebied uniek in de wereld door de combinatie van rust, ruimte en weidsheid, met de voortdurende veranderingen in wind, land en water en de natuur die zich daar op aanpast.

Missie

De Waddenvereniging heeft als missie mensen met passie voor het waddengebied te verenigen. Samen staan we sterk voor het behoud van het gebied met zijn rust, ruimte en ruige natuur. De Waddenvereniging wil dat mensen nu en in de toekomst dit unieke gebied kunnen beleven en gebruiken. Om dat te bereiken, bewaakt de Waddenvereniging de unieke waarden van het gebied, komt met initiatieven voor een verrijking van het gebied, verbindt mensen – jong en oud - én betreft hen bij waddengebied.

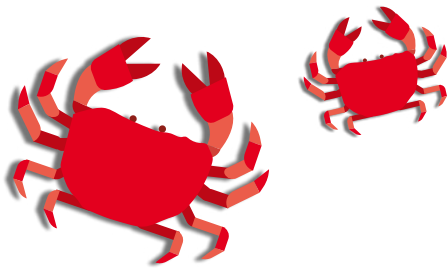
Onze koers

De Waddenvereniging zoekt altijd naar de verbinding. In de afgelopen vijftig jaar hebben we de erkenning voor de natuurwaarden van het waddengebied zien groeien. Met als voorlopig hoogtepunt de erkenning van de Waddenzee als UNESCO Werelderfgoed. Steeds meer organisaties en ondernemers dragen de waarden van het gebied actief uit of gebruiken het als inspiratiebron. Bezoekers komen alsmaar vaker voor de beleving van de natuur, stilte, weidsheid en duisternis.

De vele veranderingen in en aandacht voor het gebied zorgen voor een breed werkterrein voor de Waddenvereniging. Er zijn meer 'spelers in het spel' dan vroeger. Mede hierdoor heeft de Waddenvereniging vaak verschillende rollen. We zien onszelf regelmatig als spreekwoordelijke spin in het web, waarbij we alles in de gaten houden en daar waar kansen liggen proberen we voor het waddengebied voordeel te halen.

In het verleden werd vaak door organisaties of overheden 'van bovenaf' bepaald wat beschermd moest worden. Daarbij werd dan voorbijgegaan aan de mensen die in het gebied wonen en werken of het gebied bezoeken. De Waddenvereniging vindt dat juist zij vaak een nuttige bijdrage kunnen leveren, omdat zij betrokken zijn bij het gebied. We zoeken daarom naar de verbinding met hen. Op die manier ontstaat er een groep ambassadeurs en kan de Waddenvereniging samen met hen opkomen voor de unieke waarden van het gebied.

Hoe we werken

De Waddenvereniging volgt de actuele ontwikkelingen in het waddengebied op de voet. Het doel ervan is kennis te verzamelen, goed op de hoogte te zijn en te blijven om - als wij dat nodig achten - onmiddellijk in actie te kunnen komen.

We richten ons op punten die hoge prioriteit hebben voor het behoud en beheer van het wad en voor de wadliefhebbers. Voor alle onderwerpen waarvoor wij ons inzetten is ons doel aan de buitenwereld goed zichtbaar te maken waarin wij verschil willen maken.

De aanwijzing in 2009 van de internationale Waddenzee als natuurlijk Werelderfgoed was de kroon op het werk van alle waddenbeschermers. UNESCO verleende die status niet alleen vanwege de unieke natuurwaarden. Ook de bescherming van het gebied door de overheid was volgens deze VN-organisatie op orde. Toch maakt de Waddenvereniging zich zorgen over de toekomst van het gebied. We hebben onze zorgen in kaart gebracht en omgezet in ambities. Deze zijn vastgelegd in het Meerjarenbeleidsplan 2021-2025.

Onze inzet in 2020

Als Waddenvereniging zetten we ons in voor de bescherming van de natuur in het waddengebied. We maken ons zorgen daarover, want het gaat helaas niet goed met het wad. In 2020 hebben we aandacht gevraagd en actie gevoerd voor de volgende onderwerpen:

- **Klimaat en zeespiegelstijging**
- **Scheepvaart**
- **Gebiedsbescherming**
- **Onderwaternatuur**
- **Duurzaam toerisme en 'liefde voor het wad'**
- **Plastic soep**

*Stop met gas- met zoutwinning in
het kwetsbare waddengebied*

Klimaat en zeespiegelstijging

De Waddenvereniging start in 2020 met het ontwikkelen van een gerichte strategie op het tegengaan van de gevolgen van klimaatverandering in het waddengebied. Wij baseren ons in al ons werk op de laatste wetenschappelijke inzichten. Op basis van de uitkomsten van een trilaterale analyse waar we met Denemarken en Duitsland aan deelnemen, werken we vervolgens intern uit waar de komende jaren onze prioriteiten liggen. Deze vastgestelde thema's gaan we in 2021 verder uitwerken tot een strategie op inhoud en communicatie.

Zeespiegelstijging en bodemdaling hebben beide grote invloed op de dynamiek van het waddengebied. Zo kunnen wadplaten verdwijnen, omdat ze niet of minder droogvallen. Door klimaatverandering stijgt de zeespiegel van de Waddenzee. Door zout- en gaswinning onder de Waddenzee zal de bodem dalen. Gaswinning hoort sowieso niet thuis in een Werelderfgoedgebied als het waddengebied. Wij zijn hier dan ook fel op tegen. Nieuwe gaswinning in de Waddenzee willen we voorkomen, ook omdat de gevolgen vaak pas na tientallen jaren duidelijk worden. De effecten van gaswinning onder de Waddenzee lijken lastiger te voorspellen dan de NAM en de minister aannamen op grond van modellen en wetenschappelijke theorieën. Zo werd bij de gaswinning onder Ameland duidelijk dat bodemdaling nog enige tijd doorgaat, ook als de gaswinning wordt stilgelegd. Sterker nog: de bodem kan nog vele tientallen jaren blijven dalen. De Waddenvereniging pleit voor meer wetenschappelijk onderzoek naar langjarige effecten. Verder houden we publieksacties en

voeren we een intensieve lobby om onze standpunten kenbaar te maken.

De Waddenvereniging wil zoveel mogelijk kennis opbouwen over de gevolgen van de klimaatverandering voor de natuur van het waddengebied en onze achterban hierbij actief betrekken.

Inzet Waddenvereniging

- De aarde warmt op en dat heeft verstrekken gevolgen voor flora en fauna. Ook voor die in het waddengebied. We willen inzichtelijk krijgen wat de negatieve effecten zijn van klimaatverandering op de natuur in de Waddenzee. Om die reden namen we deel aan een trilaterale CVI-workshop in Duitsland, waar we daarover meer inzicht kregen.
- Door de coronacrisis moesten we onze interne klimaatdag over dit onderwerp uitstellen. In plaats daarvan hebben we een klimaatkennisdag/jaarplandag georganiseerd. Onze inzet is vooral gericht op klimaatadaptieve maatregelen voor de Waddenzee.
- Wij hebben grote druk uitgeoefend op Tweede Kamerleden, Statenleden en Raadsleden om de winning van zout en gas in de Waddenzee te stoppen. We hebben UNESCO ingelicht over de gevaren van gas- en zoutwinning en leden van het Werelderfgoedcomité bezocht. We hebben erop

aangedrongen om het Nederlandse deel van de Waddenzee als 'state of concern' te kwalificeren, als gevolg van falend beheer van de regering.

- Dankzij onze lobby heeft minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat toegezegd dat er een andere systematiek komt voor het verlenen van vergunningen voor gaswinning in de Waddenzee. Wiebes bracht afgelopen jaar een bezoek aan onze vereniging en wij namen hem mee het wad op. Hij erkende toen dat er onvoldoende zicht is op de effecten van economische activiteiten op de natuur in het waddengebied. Dankzij ons hebben experts in opdracht van de minister een wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd over het nut van het 'hand-aan-de-kraanprincipe'. Wij willen dit rapport, dat nog naar de Tweede Kamer moet worden gestuurd, gebruiken om gas- en zoutwinning onder de Waddenzee te verbieden.
- Dankzij onze lobby maakt het KNMI een nieuw scenario voor zeespiegelstijging door delfstoffenwinning.
- We hebben rechtszaken voorbereid om de geplande gaswinning bij het Friese Blije en Ternaard tegen te houden.
- Samen met Milieudefensie stapten we naar de rechter om Shell te laten stoppen met het veroorzaken van ernstige en gevaarlijke klimaatschade. Voorafgaand aan de rechtszaak waren we in 2019 aanwezig bij de 'Fietstocht voor het klimaat'. Deze rechtszaak is uniek omdat wij geen schadevergoeding eisen, maar een toezegging dat Shell in 2030 45 procent minder CO² zal uitstoten.
- Via diverse mediakanalen hebben we onze grote zorg geuit over de voorgenomen winning van zout in de Waddenzee. De media hebben aan onze strijd veel aandacht besteed. De publieke verontwaardiging over zoutwinning blijkt groot. Wij vinden dat er een goede controle moet zijn op

de monitoring van de effecten van het winnen van zout onder de Waddenzee. Afhankelijk van de uitkomsten zouden winningsvergunningen moeten worden aangepast.

- In het debat over de zoutwinning in de gemeenteraad van Harlingen hebben we een tegengeluid laten horen.
- We hebben bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat aangedrongen niet toe te staan dat er een stroomkabel ten behoeve van windparken op de Noordzee dwars door de Waddenzee wordt aangelegd.
- Wij zetten ons verder in voor het vervolg van het Manifest Lauwersmeerkust. Een haalbaarheidsonderzoek naar brakwater in het noordelijk deel van het Lauwersmeer wordt voorbereid. Hierover voerden we gesprekken met partijen als het waterschap, Rijkswaterstaat, gemeenten en de havencoalitie Lauwersoog. Een minder harde grens tussen Lauwersmeer en Waddenzee, een zachte overgang tussen zout en zoet water is nodig voor de Waddenzee. Die krijgt hier de ruimte om te ademen. Vissoorten als fint, spiering en bot leven permanent in dit soort estuaria met brakwater. Geleidelijke overgangen zijn ook belangrijk voor trekvissen als zeeforel en paling. Door een meer open verbinding te maken tussen de Waddenzee en het Lauwerskustgebied, kan het gebied op een natuurlijkere manier meegroeien met de zeespiegelstijging. Een zachte overgang maakt het gebied dus ook klimaatbestendiger.
- We ondertekenden het Natuurwinstplan Grote Wateren, een Rijksplan met maatregelen om complete ecosystemen te behouden en natuurlijke processen te herstellen. We werken verder aan de ontwikkeling ervan, samen met andere partijen.

Veilige scheepvaart en adequate rampenbestrijding zijn essentieel voor Waddenzee

Scheepvaart

Een jaar na de ramp met het containerschip MSC Zoe, waarbij 324 containers overboord gingen, is de nasleep daarvan nog volop gaande. Op de bodem van de zee ligt nog steeds 800.000 kilo niet opgeruimd afval. Dagelijks spoelt er bovendien rotzooi aan op onze stranden en kwelders. De Waddenvereniging wil veiliger vervoer van containers, geen milieubedreigende scheepvaart in de vaarroutes vlak boven de Waddenzee en een adequate rampenbestrijdingsorganisatie voor alle soorten scheepvaartincidenten.

De groei van offshore windparken en de toenemende drukte op zee vergroten het risico op rampen, die het einde kunnen betekenen van de ecosystemen in het waddengebied. Als Waddenvereniging richten we ons op preventie en de inbreng van specifieke kennis over het wad in protocollen voor rampenbestrijding.

Inzet Waddenvereniging

- Na overleg met onze Deense en Duitse zusterorganisaties besloten we om samen een vuist te maken om de Waddenzee beter te beschermen tegen de gevolgen van de scheepvaart. Daarvoor hebben we bij de Wadden Sea Board (WSB), het bestuursorgaan van de trilaterale samenwerking, samen met onze Deense en Duitse zusterorganisaties een projectvoorstel ingediend voor betere samenwerking op scheepvaartgebied.
- We dienden een subsidieaanvraag in bij de Nationale Postcode Loterij om de achtergebleven rotzooi in zee van de MSC Zoe (800.000 kilo) aanvullend op te ruimen. Begin 2021 werd duidelijk dat we hiervoor 1,9 miljoen euro krijgen. De opruimactie heet 'Clean Up XL'. We voeren die samen uit met Stichting De Noordzee, Stichting Duik de Noordzee Schoon en natuur- en milieuorganisaties. De berging moet herfst 2021 van start gaan en omvat onder meer duikoperaties.
- We schaarden ons achter de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid (OVV) over de ramp en ook die van onderzoeksinstituut Marin en de Inspectie Leefomgeving en Transport van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.
- We lobbyden richting Tweede Kamer om de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid over te nemen. Minister Cora van Nieuwenhuizen (Infrastructuur) nam na aandringen van ons contact op met haar Duitse ambtgenoot om te komen tot veiliger vaarroutes voor containerschepen. Hierbij wordt onder meer gekeken naar maatregelen om de Waddenzee te beschermen. Ze zegde ook toe met een rampenplan te komen voor containerschepen.
- We voerden allerlei acties om MSC Zoe bij de les te houden en te zorgen dat de rederij haar verantwoordelijkheid neemt en haar belofte houdt om de resterende troep in zee op te ruimen. Helaas zonder succes.
- We waren als deskundige aanwezig bij een rondetafelgesprek over de containerramp in de Tweede Kamer. Hier pleitten we voor een langjarig integraal programma, vergelijkbaar met het Deltaprogramma, waarin alle maatregelen uit de Kabinetsreactie op het OVV-rapport worden gerealiseerd om zeeën beter te beschermen tegen rampen met containerschepen.
- We bleven met Rijkswaterstaat in gesprek over de noodzaak van een goed vrijwilligersmanagement. Bij rampen melden vrijwilligers zich vaak spontaan om mee te helpen. Wij vinden het daarom belangrijk dat er goed in kaart wordt gebracht hoe dit veilig kan gebeuren. Rijkswaterstaat belegde een online bijeenkomst waar werd geïnventariseerd welke groepen vrijwilligers bij eventuele toekomstige rampen hun diensten willen aanbieden.

*Agenda Waddengebied 2050 is grabbelton
aan wensen en ideeën zonder heldere visie*

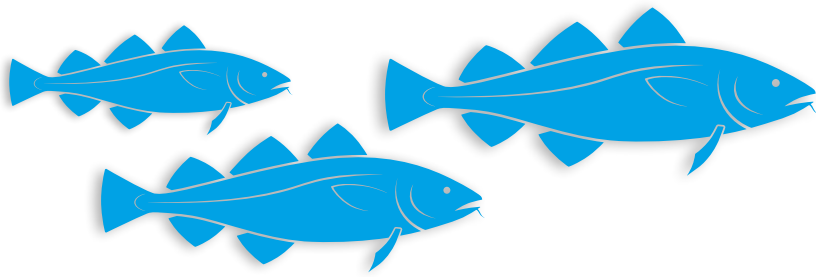
Gebiedsbescherming

De ontwikkelingen in het waddengebied volgen we op een positief kritische manier. Waar nodig trekken we aan de bel. Dan zetten we zaken op de bestuurlijke agenda en brengen die onder de aandacht van het publiek. Zoals met de Agenda voor het Waddengebied 2050. Hierin staat het nieuwe beleid voor het waddengebied. Kort gezegd: wij zijn er teleurgesteld over. Het hoofddoel van het beleid is al jaren om de Waddenzee als natuurgebied duurzaam te beschermen en te ontwikkelen en het open landschap te behouden. Helaas maakt de Agenda geen heldere keuzes om dit doel te bereiken. Het is een grabbelton aan wensen en ideeën van alle sectoren, zonder analyse en zonder visie.

Behalve het kritisch volgen van ontwikkelingen, maken we zelf ook plannen en zetten we projecten op. Voorbeelden zijn het project Lauwerskust en het project Vissen voor Verbinding. We willen natuurwaarden herstellen en mensen bewust maken van de noodzaak van goed natuurbeheer in het waddengebied. Om de ecologie in de Waddenzee te behouden en te versterken, werken we samen met andere natuurorganisaties in de Coalitie Wadden Natuurlijk.

Inzet Waddenvereniging

- We hebben gereageerd (via een formele zienswijze) op de Agenda voor het Waddengebied. We informeerden ook gemeenten, waterschappen en provincies over ons standpunt. Het gaat niet goed met de Waddenzee. Wat ontbreekt is een integraal beleid, dat zich richt op de hoofddoelstelling. We vroegen Tweede Kamerleden er bij de minister op aan te dringen om zich in te zetten voor de duurzame bescherming van de natuur en het behoud van het open landschap en eindelijk eens knopen door te hakken.
- In het Wetgevingsoverleg Water en Wadden vroegen we aandacht voor de cumulatieve effecten van menselijke activiteiten op de natuur van het waddengebied.
- Wij zijn kritisch over baggerwerkzaamheden in de Waddenzee. Als dat per se moet, moet dit duurzaam gebeuren. Met Rijkswaterstaat keken we naar de aanbesteding van baggerwerkzaamheden in de Waddenzee. Gebleken is dat de eisen in de aanbesteding onduidelijk zijn.
- Over diverse projecten, zoals het graven van een geul voor werkzaamheden bij de Afsluitdijk en de verdieping van het Westgat, tussen Schiermonnikoog en Het Rif, brachten we een kritische discussie op gang.
- We willen dat bescherming van de natuur en het landschap in het waddengebied wordt vastgelegd in de Omgevingswet. Daarom hebben we meegeschreven aan een reactie op het concept.
- We hebben kritiek geuit op plannen voor het stimuleren van buitendijkse slibvangst in de Dollard. De Eems-Dollard mag niet nog verder verkleinen.
- We zijn ontevreden over de kwaliteit van de ecologische toets van militaire activiteiten op de Vliehors, in de Marnewaard en andere delen van het waddengebied. Deze onderzoeken zijn nodig omdat Defensie aanvragen indiende voor natuurvergunningen voor vliegactiviteiten boven natuurgebieden onder andere op de Vliehors. Uit de toets, nodig voor een vergunningaanvraag, bleek dat er geen negatieve effecten zouden optreden door het vliegen met jachtvliegtuigen boven het grote natuurgebied Vliehors. Dit vinden wij vreemd, omdat de Vliehors Express, een grote strandbus, al voor verstoring zorgt. Defensie erkende dat de vlieg oefeningen wel degelijk effect hebben op de kwetsbare natuur. In een brief beloofde het departement zichzelf beperkingen op te leggen. Dat is mooi, maar wij vinden dit niet ver genoeg gaan. We gingen het gesprek aan met Defensie om zoveel mogelijk winst te kunnen boeken voor de natuur. Over deze kwestie spraken we ook met het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).
- Samen met andere natuurorganisaties hebben we ons ingezet voor betere maatregelen en wetgeving om het stikstofprobleem op te lossen.
- We sloten coalities met andere partijen die ook last hebben van het vliegverkeer (geluid, stikstof).
- We namen deel aan een overleg voor de start van het project 'Wij & Wadvogels' van Vogelbescherming. Het doel van het project is om meer leefruimte te creëren voor de vogels die in het waddengebied leven. Er worden onder meer stukken land aangekocht waar vogels kunnen broeden en foerageren. Ook worden bewoners, ondernemers en toeristen voorgelicht over de noodzaak hiervan.

*Vissen zijn belangrijke bouwstenen in het voedselweb.
Herstel visstand goed voor biodiversiteit
en klimaatrobuustheid*

Onderwaternatuur

De Waddenzee is een kwetsbaar en beschermd natuurgebied. De natuurlijke rijkdom van het onderwaterleven vormt de spreekwoordelijke motor voor de 12 miljoen vogels die jaarlijks een tussenstop maken tijdens hun reis tussen broed- en overwinteringsgebieden. De rijkdom onder water is echter sterk aangetast. Zo is de visstand de afgelopen vijftig jaar tot 90% in gewicht afgenomen. Veel vissoorten zijn sterk in aantal afgenomen en vissen zijn bovendien steeds kleiner.

Vis is een veel gebruikte indicator voor de gezondheid van onderwaterleven. Vis vormt namelijk een belangrijke bouwsteen in het voedselweb. Vogels, zehonden en grote roofvissen zijn van de vissen afhankelijk. Een robuuste voedselketen omvat vissen van verschillende soorten, maten en leeftijden. De sterke afname is dus zeer verontrustend en heeft onze nadrukkelijke aandacht.

Wij zetten ons op verschillende wijze in voor herstel van de onderwaternatuur. Door de bijvangst in de garnalenvisserij te verminderen, het herstel van mossel- en andere schelpdierriffen mogelijk te maken en door te participeren in projecten die zich richten op herstel van de visstand van de Waddenzee. Daarnaast wordt er hard gewerkt aan verbeteringen in beleid en beheer gericht op meer ruimte voor natuurontwikkeling en verminderen van de gevolgen van menselijke activiteiten.

Inzet Waddenvereniging

- We stelden de nadelige effecten van garnalenvisserij voor de onderwaternatuur van de Waddenzee publiekelijk aan de kaak. De intensivering van deze visserij loopt op en rijmt niet met de berichten over de slechte staat van de beschermde natuurwaarden. We maken ons sterk voor een goed werkende Black Box aan boord, zodat beter zicht komt op waar en hoeveel er wordt gevist.
- Binnen de convenanten met de garnalenvissers en het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) werden afspraken gemaakt over het verminderen van de bijvangst en het uitbreiden van het areaal onbevist gebied. Aan de opkoop van vergunningen in 2021 is een uitbreiding van het oppervlakte gesloten gebied gekoppeld.

- Het vastgelopen covenant met de mosselvisserij en LNV over het stapsgewijs stoppen met de mosselzaadvisserij is nieuw leven in geblazen met bindende afspraken dat in 2022 en 2026 stapsgewijs 65% van de visgebieden wordt gesloten. In 2029 moet de visserij op mosselzaad in zijn geheel zijn gestopt. Ook zijn er afspraken gemaakt over betere monitoring van de ecologische effecten en investeringen in natuurherstel.
- Samen met het Wereld Natuur Fonds stuurden we een brief naar het Marine Stewardship Counsel (MSC, label voor duurzame vis) met de oproep om de verduurzamingsafspraken gemaakt in de verschillende convenanten te ondersteunen en het voeren van het label te koppelen aan de voortgang binnen deze afspraken. Het gaat hierbij onder meer om afspraken over het verminderen van bijvangst en de afbouw van de mosselzaadvisserij.
- We publiceerden de resultaten van onze pilot vismonitoring in het Eems estuarium. Slibconcentraties en baggerwerkzaamheden veroorzaken daar al decennia sterke vertroebeling van het water. Met vis als graadmeter voor de gezondheid van het onderwaterleven is goede monitoring tijdens de natuurherstelwerkzaamheden binnen het programma Eems-Dollard 2050 van belang om te zien of de ingrepen ook resultaat hebben. Momenteel wordt er slechts twee keer per jaar de vissamenstelling gemeten. De pilot liet zien dat daarmee geen goed beeld wordt verkregen van de visstand en dat dit met twee extra meetmomenten stukken verbeterd.
- We hebben bezwaar gemaakt tegen de schelpenwinning in de Waddenzee. Deze is slecht voor het onderwaterleven en het herstel van schelpdierriffen. Ook lege schelpen, zonder diertjes, zijn belangrijk voor het ecosysteem van de Waddenzee. Jonge mossellarven hechten zich eraan vast. Het ongelimiteerd wegzuigen van schelpen voor onder andere de cementindustrie of schelpenpaadjes kan leiden tot een vermindering van het aantal mosselen en dus tot een vershraling van het ecosysteem en het bodemleven. Bij de rechtbank voerden we, samen met Natuurmonumenten, een juridische procedure om schelpenwinning te beperken. Helaas gaf de rechter ons hierin geen gelijk.

Door de Vismigratierivier kunnen trekvissen van zoet naar zout water zwemmen

Met verschillende projecten proberen we het herstel van zeeleven in de Waddenzee te bevorderen. Hierbij richten we ons in het bijzonder op het herstel van de visstand. Door trekvissen weer de ruimte te geven om hun paaigebieden te bereiken, door beter zicht te krijgen op hoe vissoorten de Waddenzee precies gebruiken en hoe het beheer daarop beter afgestemd kan worden en door het verhaal van vismigratie naar het klaslokaal te brengen.

Na bijna tien jaar voorbereiding zijn in 2020 de werkzaamheden voor de aanleg van de wereldwijd unieke Vismigratierivier gestart. Voor het eerst wordt er in de wereld een kunstmatige getijderivier aangelegd op de grens van zoet en zout water. De kilometerslange rivier dwars door de Afsluitdijk zorgt er voor dat vissen 24 uur per dag van de Waddenzee naar het IJsselmeer kunnen zwemmen. De dijk vormt nu nog een barrière, maar de verwachting is dat de nieuwe, innovatieve natuurverbinding zal leiden tot een verbetering van de visstand. Trekvissen kunnen in 2024 namelijk weer heen en weer zwemmen en hun opgroei- en paaigebieden bereiken.

Als Waddenvereniging zijn we mede-initiatiefnemer van het project, dat voor een groot deel is gefinancierd door twee bijdragen van de Nationale Postcode Loterij.

Inzet Waddenvereniging

Vismigratierivier

De Waddenvereniging is samen met It Fryske Gea gastheer/gastvrouw van de Vismigratierivier. Ook al tijdens de aanleg van de Vismigratierivier ontvangen we mensen op het terrein. In 2020 kunnen de meeste activiteiten door corona geen doorgang vinden. In plaats daarvan kiezen we ervoor om met onze gidsen de bestaande activiteiten opnieuw te beoordelen en – waar mogelijk – te verbeteren.

www.vismigratierivier.nl

Vissen voor Verbinding

In 2019 ging het project Vissen voor Verbinding van start met de uitzet van 10.000 jonge zeeforellen in de Waddenzee. Met dit project proberen wij obstakels in de trekroutes van vissen weg te halen. Want er zijn steeds minder van deze trekvissen in de Waddenzee. Vogels en (zee)zoogdieren eten deze soorten en hebben dus last van een slinkend aantal.

Met het project willen we bereiken dat trekvissen zich gemakkelijker kunnen verplaatsen van de Waddenzee naar hun paaigebieden in het Lauwersmeer en achterliggende wateren. Zo zal hun aantal toenemen en de visstand verbeteren. De komende jaren worden nog meer zeeforellen uitgezet. Om dit project bekostigd te krijgen, wordt het sportvissen op (volwassen) forellen in het Lauwersmeer gestimuleerd. Dit zorgt voor een economische impuls in de regio.

Ondanks corona hebben we het educatieprogramma kunnen testen in de klas. De kern van het programma vormt een Eduquarium met daarin jonge zeeforellen, dat zes weken op school blijft staan. In die weken leren de kinderen alles over vismigratie, zien de forellen groter worden en moeten ze de vissen zelf verzorgen. Na deze periode zijn de zeeforellen groot genoeg om uitgezet te worden. De proef is geëvalueerd met leerlingen en leerkrachten. In 2021 kan het programma op vier basisscholen beginnen. Ook voor 2022 troffen we voorbereidingen om het educatieve programma verder uit te rollen.

www.vissenvoorverbinding.nl

Waddentools Swimway

Om meer zicht te krijgen in de functie van de Waddenzee voor de bijna 100 vissoorten die er jaarlijks worden aangetroffen zijn in 2020 vijf jonge onderzoekers gestart met hun promotie. Zo wordt onder andere de komende jaren onderzocht welke functie kwelders hebben voor de visstand van de Waddenzee en welke invloed beweiden en het waterbeheer op de kwelders heeft. De Waddenvereniging werkt binnen het project samen met de Rijksuniversiteit Groningen, het Nederland Instituut voor Onderzoek der Zee, Wageningen Universiteit, Rijkswaterstaat en Sportvisserij Nederland. Het project wordt gefinancierd door bijdragen vanuit het Waddenfonds, het Ministerie van LNV en de provincies Groningen, Friesland en Noord-Holland.

www.swimway.nl

Duurzaam toerisme en 'liefde voor het wad'

De Waddenvereniging wil de 'liefde voor het wad' als Werelderfgoed bevorderen en duurzaam toerisme stimuleren. Dit doen we door de unieke waarden van het gebied uit te dragen en grote groepen mensen hierover te informeren, voor te lichten en op te leiden. Het gaat hierbij om bewoners en ondernemers in het gebied, maar ook om toeristen en bezoekers. We merken dat in deze coronatijd mensen de natuur meer zijn gaan waarderen en dit werkt positief door in onze ledenaantallen.

Inzet Waddenvereniging

Juist in tijden van corona legden we de nadruk op het delen van informatie en verhalen, waarin de liefde voor en schoonheid van het wad centraal staat. Daarnaast ontwikkelen we ook online alternatieven voor het niet doorgaan van de reguliere activiteiten en excursies.

- Met de kennis van onze wadgidsen stellen we de WADDEN excursie-kit samen. Een pakket voor kinderen van 6-12 jaar en hun (groot)ouders waarmee je zélf de natuur van de Wadden kunt ontdekken. Je kunt met de kit op onderzoek in het waddengebied, maar de kit is ook goed thuis te gebruiken als voorbereiding op een bezoek aan de Wadden. De WADDEN excursie-kit bieden we aan via onze webwinkel en op locaties op de Waddeneilanden en de vaste wal.
- Met Podium Vlieland organiseren we een thuisfilmweekend met veertien films over het waddengebied. Het thuisfilmweekend is één van de best bezochte pagina's op onze website in 2020. We spelen met het filmweekend duidelijk in op een behoefte.
- Op social media doen we steeds meer met filmbeelden om bezoekers het gevoel te geven dat ze echt even op de Wadden zijn. Journalist Remco de Vries van Omrop Fryslân ontwikkelt een serie schitterende *timelapses* van de Wadden. In samenwerking met Dwaalfilm Wadden plaatsen we wekelijks een Waddennatuur-moment op YouTube, Facebook en Instagram. In de zomermaanden is een blog van wadgids Chrisje van Ek als 'special' uitgezonden.
- In samenwerking met Visit Wadden ontwikkelen we een reeks 'Beleef Wad' filmpjes. Studenten Stan en Bente doen in deze vlog-achtige filmpjes verslag van hun belevingen op het wad. De filmpjes delen we op YouTube, Facebook en Instagram en worden goed bekeken.
- We delen tips voor de beleving van de Wadden vanaf de bank op onze website via apps, webcam en natuurwandelen via Streetview.
- Op camping De Krim op Texel wordt het Natuuravontuur gerealiseerd. De Waddenvereniging heeft hieraan een bijdrage geleverd door het ontwikkelen van het Wadvogelspel. Door panelen en een bijbehorende app is de Waddenvereniging jaarrond zichtbaar op het Natuuravontuur.
- Er vindt een evaluatie en training plaats met onze speciale Werelderfgoedgidsen. Helaas konden de Werelderfgoedweken, een kleinschalig en exclusief aanbod van excursies in het waddengebied waarin we de nadruk leggen op de waarden van Werelderfgoed Waddenzee, door corona niet doorgaan.
- Het WADDENmagazine is geëvalueerd. Het blad wordt zeer gewaardeerd (uit een lezersonderzoek in 2020 blijkt dat lezers het een 8,3 geven) en goed gelezen door onze leden. Het blijft in elk geval de komende vier jaar in de huidige vorm bestaan. Het magazine is het belangrijkste orgaan voor leden om op de hoogte te blijven van wat er speelt binnen de vereniging.
- Onze aanvraag voor 'De donkerte van het Waddengebied' wordt door het Waddenfonds gehonoreerd. De Boschplaat op Terschelling en het Lauwersmeer zijn uitgeroepen tot Dark Sky Park. Door de duisternis te beleven kan het duurzaam toerisme verder worden gestimuleerd. Wij ontwikkelden voor het trainingsprogramma van dit project duisternismodules voor de gastheren en -vrouwen. Deelnemers krijgen basiskennis over de sterrenhemel en de waarde van de duisternis. Verder krijgen ze tips over hoe ze de verhalen over de donkerte kunnen overbrengen.
- Samen met de ondernemers in het Lauwersmeerkustgebied willen we het duurzaam toerisme stimuleren. In dat kader zijn we betrokken bij plannen voor een wadvishut, de aanleg van een broedponton en een getijdenwijzer, beide in de haven van Lauwersoog.
- Samen met andere organisaties tekenen we bezwaar aan tegen het nieuwe ontwerp van het Werelderfgoedcentrum (WEC) in Lauwersoog. Een gebouw met een dergelijke hoogte vinden we op die plek niet passend bij de kernwaarden van het Werelderfgoed Waddenzee.

Samen moeten we de oorzaak van de enorme hoeveelheid plastic afval aanpakken

Plastic soep

Bijna al het afval op de Nederlandse stranden is plastic afval. Een kwart daarvan is wegwerpplastic (drinkverpakkingen, snoepverpakkingen, rietjes). Op elke honderd meter strand liggen naar schatting ruim tachtig stukken wegwerpplastic. Een gevolg van het feit dat wij als mensen grote hoeveelheden consumptiegoederen aanschaffen. Veel daarvan belandt helaas via land in zee. Ook in de Waddenzee. De ramp met de MSC Zoe begin 2019 maakte dat nog eens pijnlijk duidelijk. De stranden op de Waddeneilanden lagen toen bezaaid met enorme hoeveelheden troep. Jaarlijks verdwijnt er tussen de 5 en 13 miljoen ton plastic van land in zee en vormt zo 'plastic soep'. Dit heeft desastreuze gevolgen voor vogels en zeezoogdieren, die de stukjes plastic opeten. Kleinere deeltjes zijn zelfs aangetroffen in wormen en wadpieren.

Samen met andere organisaties proberen wij het gebruik van plastic in het waddengebied terug te dringen. Ook helpen we regelmatig mee met strandopruimacties.

Inzet Waddenvereniging

- Wij nemen deel aan de community 'Naar een plasticvrije Waddenzee'. Samen met andere partijen zetten we ons in om het gebruik van plastic in het waddengebied terug te dringen. De aandacht voor het probleem van zwerfvuil en met name plastic vervuiling groeit. Er wordt meer onderzoek gedaan en er worden steeds meer initiatieven ontwikkeld om het probleem in het waddengebied terug te dringen.

- De Waddenvereniging stelt de start van het project 'Naar een afvalvrije Terschellinger kustlijn' uit vanwege corona. Doel van de pilot op het eiland Terschelling is om vraag naar en aanbod van opruimacties beter bij elkaar te brengen. De ramp met de MSC Zoe heeft namelijk uitgewezen dat er veel wadliefhebbers zijn die willen helpen met opruimen van afval, maar dat het aanbod van activiteiten slecht vindbaar en versnipperd is. We starten bewust op Terschelling, omdat hier al veel draagvlak en ervaring is met het aanbieden van activiteiten. In 2020 doen we op de achtergrond wel veel voor het project. Zo verbinden we meer partijen aan het project, gaan we in gesprek met Staatsbosbeheer om te bepalen hoe we met opruimacties het beste rekening kunnen houden met kwetsbare periodes, flora en fauna en ontwikkelen we een activiteitenkalender die we in 2021 kunnen uitrollen. Tot slot bestellen we een golfkar, een duurzaam vervoermiddel dat we inzetten op het eiland om met kleine groepen wadliefhebbers op afgelegen plekken schoon te kunnen maken.

Communicatie met belanghebbenden

De Waddenvereniging heeft verschillende groepen belanghebbenden waarmee we op verschillende manieren communiceren. We bedenken actief welke manier van communiceren het beste past bij elke (doel)groep.

Eén van onze kernwaarden is betrouwbaarheid. In al onze communicatie streven wij naar betrouwbaarheid. Alles wat wij zeggen of doen is op basis van feiten en (wetenschappelijke) kennis. Wij streven naar gedegen procescommunicatie en als we ergens uitstappen of iets niet doen zullen wij altijd uitleggen waarom.

Hieronder een overzicht van groepen belanghebbenden en hoe we met hen communiceren.

Algemeen geïnteresseerden in ons werk

Er is een groep mensen die zich niet 'formeel' verbonden heeft aan ons werk, maar wel wil weten wat wij doen en waar wij voor staan. Voor deze groep zorgen wij dat beschikbaar zijn:

- Onze contactgegevens, algemene informatie, informatie over ons werk etc.
- Het jaaroverzicht op onze website www.waddenvereniging.nl
- Een gratis nieuwsbrief
- Social media kanalen (Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn), waarop we zowel algemene informatie over de Wadden delen als procescommunicatie rondom onze projecten en ons werk. Via deze kanalen komen geregeld suggesties en ideeën binnen.
- Bereikbaarheid. Iedereen kan dagelijks met ons bellen, of via de website een bericht versturen. Wij streven ernaar om iedereen binnen een dag van een reactie te voorzien.

Leden

Voor onze leden is ook alle bovenstaande informatie en communicatie beschikbaar. Daarnaast bieden wij onze leden:

- 4x per jaar het WADDENmagazine
- 20% korting op activiteiten en excursies
- 20% korting op duurzame producten in onze webwinkel
- De mogelijkheid zich verkiesbaar te stellen voor zitting in de Ledenraad en op ledenraadsleden te stemmen en daarmee invloed te hebben op ideeën en beleid.
- De mogelijkheid kwesties bij de Ledenraad onder de aandacht brengen. De Ledenraad onderzoekt hoe breed deze gedragen worden en onderneemt zo nodig actie. Zo hebben leden direct inspraak.
- Ledenbijeenkomsten waarbij leden en medewerkers elkaar treffen.

(Speciale) donateurs

Mensen die voor speciale projecten hebben gedoneerd, worden met aparte mailingen op de hoogte gehouden. Ook ontvangen donateurs uitnodigingen voor speciale groepsbijeenkomsten of donateursdagen.

Vrijwilligers

Alle vrijwilligersgroepen hebben een eigen contactpersoon. Er vinden trainingsmomenten, briefings en/of overleggen plaats. Sommige vrijwilligersgroepen hebben eigen informatiekanalen via Facebook of een eigen magazine.

Excursiedeelnemers

Wij nemen jaarlijks duizenden mensen mee het wad op. Dat doen wij veilig en met kennis van zaken. Van tevoren laten we weten hoe en wanneer men een excursie kan boeken. Na afloop versturen wij een enquête (Werelderfgoedexcursies) of polsen we informeel (WEX) hun ervaringen. Zo kunnen mensen hun stem laten horen en kunnen wij onze excursies en communicatie hierover verbeteren.

Pers en Media

Wij hebben een lijst met actieve perscontacten die we op de hoogte houden van projecten en mijlpalen. Veel pers benadert ons ook uit zichzelf. Wij hebben per onderwerp een verdeling gemaakt onder onze communicatiemedewerkers, zodat duidelijk is wie verantwoordelijkheid draagt voor het informeren van media op specifieke onderwerpen. Persberichten zijn openbaar beschikbaar via onze website.

Klanten van de webwinkel wijsmetdewaddenzee.nl

Wadliefhebbers kunnen ons steunen duurzame kleding of artikelen met de iconische slogan 'Wijs met de Waddenzee' te kopen. Leden ontvangen 20% korting. De webwinkel is 24/7 toegankelijk. Telefonische ondersteuning is vijf dagen per week beschikbaar. Bij de verzonden producten is extra informatie over de Waddenvereniging toegevoegd.

Samenwerkingspartners en samenwerkingsverbanden

We werken in een heleboel projecten samen met verschillende partners. Denk daarbij aan Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, de Nationale Postcode Loterij en vele andere instanties. Communicatie met deze belanghebbenden wordt per project afgestemd en kan de volgende vormen hebben:

- Via periodiek overleg in een projectgroep
- Via een stakeholdersnieuwsbrief
- Via een vaste contactpersoon binnen de organisatie.

Politiek

Contact met politici verloopt niet-gestructureerd, veelal een-op-een met inhoudelijk medewerkers. Wij worden daarin ondersteund door de Groene 11. Communicatie verloopt altijd via de inhoudelijk medewerker of de directeur.

Leveranciers (intern)

In onze relaties met leveranciers zijn wij betrouwbaar en proactief in het aangeven wat wij verwachten, op welke termijn en wat de leverancier van ons mag verwachten.

Werknemers (intern)

We zijn een relatief kleine club mensen. We houden elkaar informeel en formeel op de hoogte (bijvoorbeeld tijdens het wekelijkse 'whiteboardoverleg' of het maandelijks 'broodje met...')

Unieke bezoekers website	103.100
Nieuwsbriefabonnees	25.040
Facebook	14.154
Instagram	8.662
LinkedIn	1.984
YouTube	174
Twitter	8.479

De bereikcijfers op alle onze kanalen groeien. Daarnaast is de interactie (met positief sentiment) overal gestegen.

Baten en fondsenwerving

De Waddenvereniging is een onafhankelijke vereniging. Wij kunnen zonder structurele bijdrage van de overheid nastreven waar wij voor staan. Dat lukt vooral door de tienduizenden mensen die de vereniging steunen door lid te zijn, een donatie te doen of zelfs een deel van hun vermogen aan ons na te laten. Ook de structurele bijdrage van de Nationale Postcode Loterij maakt dat wij het waddengebied kunnen blijven beschermen en behouden.

2020: veel steun voor de Wadden!

Donaties

We zijn enorm blij dat er veel mensen zijn die het waddengebied een warm hart toedragen en de Waddenvereniging steunen. In 2020 daalden de donaties met 23,4 procent ten opzichte van het jaar daarvoor. Dat zijn donaties voor specifieke projecten of thema's, maar ook algemene, structurele of incidentele giften. De daling wordt veroorzaakt door de ontvangst van een uitzonderlijk hoge donatie in 2019.

Hartverwarmende acties

Meer dan ooit starten wadliefhebbers fondsenwervende acties voor de Waddenvereniging. Er wordt geld ingezameld na de containerramp, bijvoorbeeld door gejutte spullen te verkopen. Maar ook zamelen mensen geld in bij huwelijksjubilea, via studentenorganisaties, op Koningsdag, bij een oratie en op talloze andere momomenten en plekken. Hartverwarmend!

Meer nalatenschappen

Het blijft keer op keer bijzonder: mensen die (een deel van) hun vermogen nalaten aan de Waddenvereniging. Ook in 2020 komt dit weer een aantal keer voor. We ontvangen iets meer dan € 856.000 uit verschillende nalatenschappen. Uiteraard zijn wij zeer dankbaar voor iedereen die op deze manier de liefde voor het waddengebied doorgeeft.

Periodiek schenken

Het aantal periodieke donaties stijgt met 18 procent. Deze schenkers verbinden zich voor minstens vijf jaar aan de Waddenvereniging. Het is een groep betrokken mensen met een groot hart voor de Wadden.

Ledenstand

Het ledenbestand krimpt in 2020 met 0,42% vooral omdat we zien dat mensen zich op een andere manier aan de Waddenvereniging willen verbinden. Bijvoorbeeld door eenmalig te doneren of door een concrete actie te starten.

Bijdrage Nationale Postcode Loterij

Dankzij de deelnemers van de Nationale Postcode Loterij ontvangt de Waddenvereniging dit jaar weer € 500.000.- Met dit ongeoormerkte geld zetten wij ons ook in 2020 in voor het beschermen van het waddengebied en het bevorderen van de belangstelling voor de Wadden. Het vrij te besteden geld maakt dat wij snel kunnen reageren op noodzakelijke acties in het waddengebied.

An aerial photograph of a river delta, likely the Rhine-Meuse delta, showing a complex network of waterways and green agricultural fields. A bright yellow banner with a white border is overlaid on the upper left portion of the image.

Organisatie

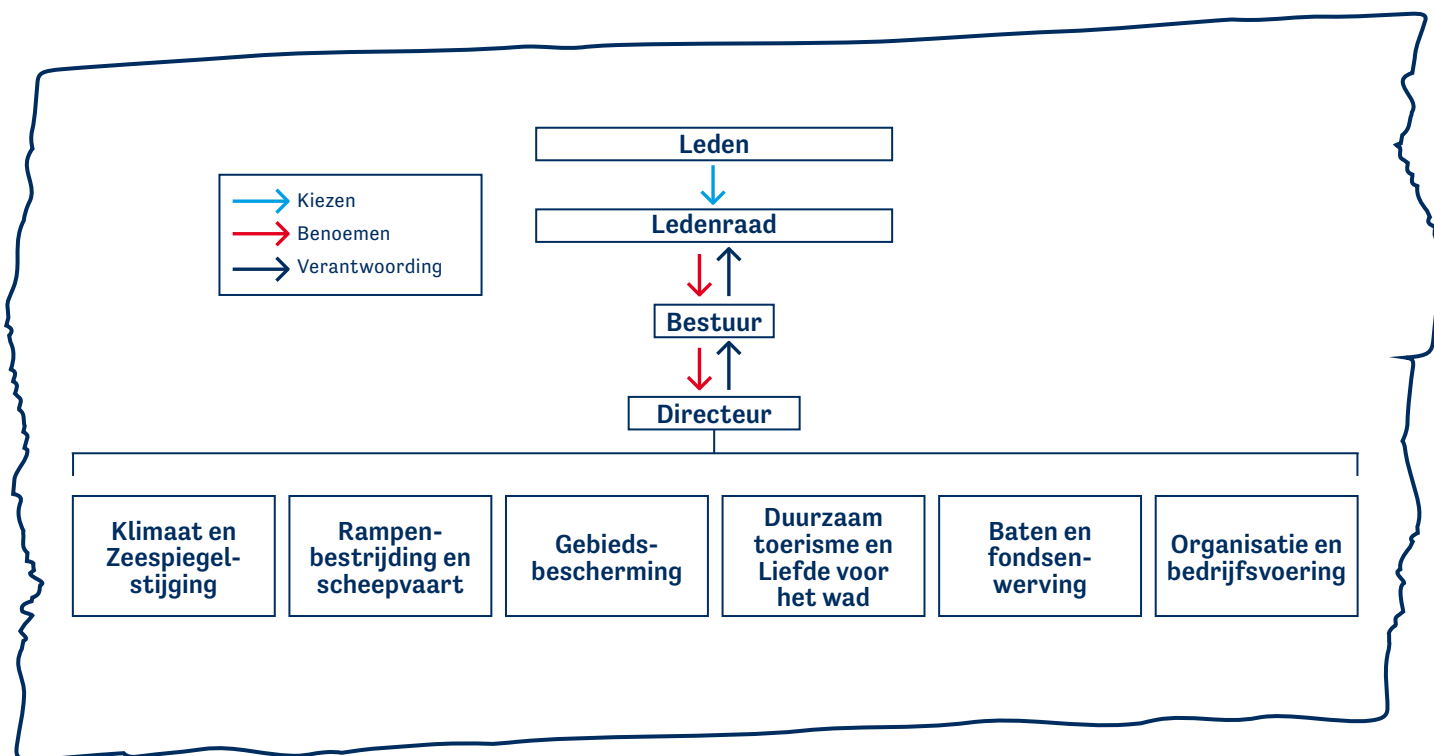
De Waddenvereniging is een vereniging van leden. De leden kiezen een Ledenraad en die benoemt het bestuur. Op zijn beurt benoemt het bestuur de directeur.

De Ledenraad is het hoogste orgaan. Deze houdt toezicht op het bestuur en het bestuur legt verantwoording af aan de Ledenraad. Het bestuur is wettelijk het verantwoordelijke bestuur, de directeur is verantwoordelijk voor de strategie-voorbereiding, de operationele leiding en de dagelijkse aansturing van de werkorganisatie op het bureau.

Sinds 2020 wordt binnen het bureau gewerkt met clusters die uitvoering geven aan de werkprogramma's zoals scheepvaartveiligheid, klimaat, duurzaam toerisme, projecten rond vissen voor verbinding en vismigratie, publiekscampagnes, aanpak plastics in het wad en de strijd tegen gas- en zoutwinning in de Waddenzee. Bedrijfsvoering en ledenservice werken nauw samen met de medewerkers in de clusters bij de realisatie van de werkzaamheden.

Om de Ledenraad in staat te stellen zijn werk te doen, informeert de directeur en het bestuur de Ledenraad over het werk van het bureau. Door de mandatering aan de directeur bestuurt het bestuur op hoofdlijnen en houdt tevoren actief toezicht. Op zijn beurt legt het bestuur verantwoording af aan de Ledenraad, die op deze wijze achteraf toezicht houdt.

De Ledenraad toetst ook vooraf het beleid in de meerjarenplannen en de begroting.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De organisatie van de Waddenvereniging is dusdanig ingericht dat wij continu zoeken naar de beste oplossing. Dát is voor ons maatschappelijk ondernemen! In het kader van maatschappelijk ondernemen onderkennen wij een drietal hoofdaspecten:

Milieuaspecten

Wij gaan als organisatie voor oplossingen die een langdurig positief effect hebben. Alles wat wij doen, doen wij zo milieuvriendelijk mogelijk. Zoals bijvoorbeeld binnen het project Ik Jut. Binnen Ik Jut hebben wij een elektrische golfkar aangeschaft voor het zo milieuvriendelijk mogelijk maken van het opruimen van afval op de stranden van Terschelling. Wanneer wij het WADDENmagazine versturen, is deze verpakt in gerecycled materiaal. Wij hebben duurzame merchandise die plasticvrij is. Al onze inkopen doen wij duurzaam én wij hebben een groene OV-regeling, in samenwerking met andere goede doelen, om medewerkers te stimuleren te reizen met het openbaar vervoer.

Sociale aspecten

Binnen de Waddenvereniging is een inclusief werkklimaat van groot belang. Juist omdat we klein zijn en we zeer verschillen in achtergronden, kennis en vaardigheden. Er wordt voor iedereen ruimte gemaakt om jezelf te kunnen zijn en je gewaardeerd maar ook gezien te voelen.

Dit is ingebed binnen de organisatie door:

- het hebben van een wekelijks overleg, waarbij alle collega's aanwezig zijn en waar iedereen het woord krijgt om te vertellen waar ze mee bezig zijn;
- het hebben van een tweewekelijks 'broodje met' waarbij medewerkers hun expertise delen met elkaar;
- het hebben van een persoonlijk jaarplan dat per kwartaal wordt geëvalueerd;
- veel persoonlijk contact tussen collega's en met vrijwilligers, bestuur en ledenraad.

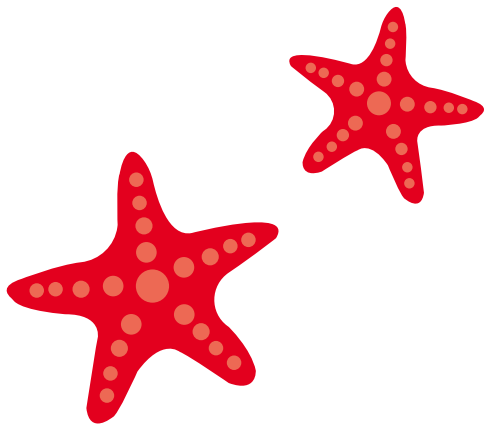
Wij vragen aan alle medewerkers om zich maatschappelijk verantwoord te laten zien als medewerker van de Waddenvereniging maar ook als individu buiten het werk om.

Onder diversiteit verstaan wij dat onze medewerkers zowel zichtbaar als onzichtbaar van elkaar verschillen. De Waddenvereniging is erop gericht om op basis van de diverse vaardigheden, kennis en competenties onze doelen te halen. Daarmee hebben wij vooral de focus op de 'onzichtbare diversiteit'.

Economische aspecten

Onze planning- en controlcyclus is dusdanig ingericht dat wij met alles wat wij doen continu tussentijds evalueren of de tijd en/of het geld die wij ergens in stoppen nodig is. Daarnaast bewaken wij dat de afspraken die daarover onderling gemaakt worden bij ons passen, maar ook dat die nagekomen worden. Meer over de economische aspecten van het maatschappelijk verantwoord ondernemen is terug te vinden in de paragraaf Financiën en risicobeheersing.

Ledenraad

De leden van de Waddenvereniging kozen in januari 2018 een nieuwe Ledenraad. Een groep van 18 mensen met kennis en betrokkenheid voor het waddengebied houdt het bureau en bestuur van de Waddenvereniging scherp op thema's als financiën en beleid en zet zich in om de verbinding met de leden te versterken.

Het jaar 2020 staat vooral in het teken van corona, maar helaas ook in het teken van verlies. We beginnen het jaar met 17 ledenraadsleden, maar in maart komt ledenraadslid Arjan de Jong te overlijden. Arjan speelde een belangrijke rol binnen de raad als een gedreven voorvechter voor het wad in combinatie met zijn financiële expertise. De uitvaart was indrukwekkend. Veel vertegenwoordigers van de Waddenvereniging waren aanwezig. De oproep van de nabestaanden om lid te worden van de Waddenvereniging vond bij vele aanwezigen gehoor.

Bijeenkomsten in 2020

25 januari | Hoe doet de Ledenraad het tot dusver

Op 25 januari verzamelt de Ledenraad in de vergaderruimte van het onbemande Kweldercentrum Noorderleech in Hallum. We evalueren het eerste deel van onze zittingstermijn. De evaluatie is intensief, met de blik vooruit en met een gezamenlijk doel: de Ledenraad staat voor onze Waddenvereniging! De Ledenraad concludeert dat men meer bij de bestuurswerkzaamheden betrokken wil worden om de toezichthoudende rol zo goed mogelijk uit te oefenen. Dit gaat men doen door op thema's gericht feedback te geven op de inhoud in jaarplannen en meerjarenbeleidsplannen. Ook wil de Ledenraad de verbinding met de leden uitbreiden en versterken, bijvoorbeeld via de pagina's in het WADDENmagazine en op de website en wanneer bij een vergadering of tijdens een ledendag leden toevoegden zijn. Daarnaast stellen we ons ten doel om meer in contact te zijn met het bureau, door het geven van advies op het gebied van de ledenraadsprofielen: milieu, communicatie, financiën en beleid.

28 maart | Meerjarenbeleidsplan 2021 – 2025 - Online

Vanuit vijftien huiskamers geeft de Ledenraad schriftelijk input op het concept-Meerjarenbeleidsplan 2021-2025. Zoals de leden het mogen verwachten gebeurt dit positief kritisch door het stellen van vragen als: Is dit een meerjarenbeleidsplan dat ertoe doet? Denk je dat de plannen en ideeën ook echt iets opleveren voor het wad? Vanwege de landelijke coronamaatregelen neemt de Ledenraad het besluit om de voorbereidingen voor de ledendag in mei stil te leggen.

6 juni | Jaarrekening en jaarverslag 2019

In aanwezigheid van een grote delegatie vanuit het bestuur vergadert de Ledenraad online op 6 juni. De constructieve input en goede suggesties van de Ledenraad op het meerjarenbeleidsplan 2021-2025 zijn meegenomen in de definitieve versie. De Ledenraad gaat akkoord met de vaststelling en concludeert: het meerjarenbeleidsplan is een goed strategiedocument dat voldoende ruimte biedt om mee te bewegen met de dynamiek van de Wadden.

Ook geeft de Ledenraad goedkeuring voor de jaarrekening en het jaarverslag 2019. De Ledenraad steunt het besluit van de Waddenvereniging om niet deel te nemen in de recent opgerichte Beheerautoriteit. De Ledenraad stemt in met de herbenoeming van bestuurslid Rudolph de Jong tot 2022 en steunt de herbenoeming van Harmen van der Hoek, die aanblijft tot een nieuw bestuurslid is geworven. De Ledenraad wordt door het bestuur gevraagd mee te denken met een profiel en plan voor een nieuw te werven bestuurslid.

9 juli | Profiel en plan van aanpak nieuw te werven bestuurslid

In een gezamenlijke sollicitatiecommissie maken Ledenraad en bestuur een vacaturetekst en plan van aanpak voor een nieuw te werven bestuurslid. De Ledenraad gaat akkoord met het profiel om te werven voor een bestuurslid met een focus op (interne) organisatie, management en risicobeheersing.

19 september | Samenwerking Bestuur en Bureau

Ledenraadsleden, bestuursleden en bureaumedewerkers komen op 19 september online bij elkaar om te verbinden en te verdiepen op het thema fondsenwerving. Tijdens een goede en zeer nuttige bijeenkomst is er veel kruisbestuiving tussen bestuur, Ledenraad en bureau op dit belangrijke, actuele thema en worden de eerste concrete plannen gesmeed.

14 oktober | Benoemen nieuw bestuurslid Barbara Hoogland

Tijdens een extra digitale bijeenkomst benoemt de Ledenraad Barbara Hoogland tot nieuw bestuurslid. De sollicitatiecommissie heeft meerdere kandidaten gesproken, een aantal daarvan voorgedragen aan het bestuur en zij heeft een keuze gemaakt. Het proces, de gemaakte overwegingen en voordracht van kandidaten alsook de samenwerking met het bestuur beschrijft de Ledenraad als zeer zorgvuldig en transparant.

12 december | Begroting en jaarplan 2021

Tijdens de laatste vergadering van 2020 stelt de Ledenraad het jaarplan en de begroting voor 2021 vast. De uitstekende samenwerking tussen bureau, bestuur en Ledenraad komt ook tot uitdrukking in het plan om als Waddenvereniging een bedrijfspand te kopen. Vanuit de raad wordt actief meegedacht bij de aankoop van een mooi pand op een kenmerkende plek in Harlingen dat financieel gezien voor de vereniging een verstandige keus is.

De Ledenraad neemt ook kennis van het leden- en lezersonderzoek zoals uitgevoerd in het najaar van 2020. De resultaten van het onderzoek laten zien dat het WADDENmagazine zeer gewaardeerd wordt door de leden en dat het magazine het belangrijkste middel is om op de hoogte te blijven van de Waddenvereniging en het waddengebied. De Ledenraad gaat daarom akkoord met het plan om de komende vier jaar door te gaan met het magazine (4 x per jaar). De Ledenraad blijft zelf twee pagina's inhoudelijk vullen om de verbinding met de leden op die wijze te waarborgen.

De Ledenraad heeft advies uitgebracht op het beleidsstuk Governance en Integriteit binnen de Waddenvereniging. In goede samenwerking met het bureau is gezocht naar een praktische, uitvoerbare manier, passend bij de cultuur van de vereniging.

Verbinding met leden

Om de verbinding met de leden te verbeteren, publiceert de Ledenraad op de website van de Waddenvereniging de agenda van vergaderingen waarbij verenigingsleden welkom zijn als toehoorder. De Ledenraad schrijft elk kwartaal in het WADDENmagazine twee inhoudelijke pagina's over hetgeen waarmee men bezig is en bij betrokken wordt. Leden kunnen vragen, ideeën en suggesties voor de Ledenraad sturen naar het e-mailadres ledenraad@waddenvereniging.nl.

Ledenraadsleden

Sinds het overlijden van Arjan de Jong, is dit het overzicht per 31-12-2020 (16 leden).

Jorien Bakker (voorzitter)
Jan de Boer
Pascal van Corbach
Jan Ernst de Groot
Sander Holthuijsen
Foppe Huitema
Richard Kiewiet
Jolien van der Krogt
Marcel Kwant
Thomas Leerink
Marijke Schilperoord
Djurre Siccama
Onno Verkuyl
Gerard van Vliet
Astrid van de Weijenbergh
Marianne Wildenberg

Bestuur

Het bestuur bestuurt de Waddenvereniging op hoofdlijnen waar het kan en diepgaander bij belangrijke zaken. Het bestuur delegeert bevoegdheden aan de directie van het bureau zoals die zijn vastgelegd in het directiereglement. De directie legt verantwoording af aan het bestuur, dat op zijn beurt ter verantwoording wordt geroepen door de Ledenraad.

Het bestuur bestaat statutair uit minimaal vijf en ten hoogste zeven personen. Deze bestuursleden, inclusief de voorzitter, worden door de Ledenraad benoemd voor een periode van maximaal vier jaar. Aansluitend kan een bestuurslid voor nog eens vier jaar worden benoemd. Na de maximale zittingsduur van acht jaar komen bestuursleden vier jaar lang niet in aanmerking voor herbenoeming. Eind 2020 bestaat het bestuur van de Waddenvereniging uit zeven personen.

Voorzitter

Kim van Nieuwaal (per ALV 2016, 1ste termijn). Bestuurskundige en wetenschappelijk adviseur op het gebied van klimaatadaptatie (Climate Adaptation Services)

Nevenfuncties: directeur Delta Alliance international, doctoral supervisor Maastricht School of Management, guest lecturer Stikes Guna Bangsa, Yogyakarta

Vicevoorzitter

Eelke Folmer (per ALV 2016, 1ste termijn). Marien ecooloog en zelfstandig onderzoeker (Ecospace); medeoprichter en mede-eigenaar van onderzoeksbedrijf Aeria.

Nevenfuncties: bestuurslid Friese Milieufederatie

Penningmeester

Jolanda Beyer (per Ledenraad 2018, 1ste termijn,). Directeur bij Patronaat.

Nevenfunctie: bestuurslid Bevrijdingspop Haarlem.

Lid

Harmen van der Hoek (per ALV 2014, 2de termijn tot Ledenraad 2020). Zakelijk directeur Noord Nederlands Toneel en Club Guy & Roni, eigenaar Harmen van der Hoek Advies & Management

Nevenfuncties: lid van Raad van Toezicht Innofest, bestuurslid Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten, penningmeester Stichting 33 1/3.

Lid

Rudolph de Jong (per ALV 2014, 2de termijn). Mede-eigenaar en CEO Rubia 100% Natural Colours, Founder DTR8 - Strategy, Sustainability, Trade Founder Dutch Sustainability Association, bestuurder en mede-eigenaar R.S. de Jong Noordeloos Beheer B.V.

Nevenfunctie: voorzitter Energie Coöperatie Molenlanden

Lid

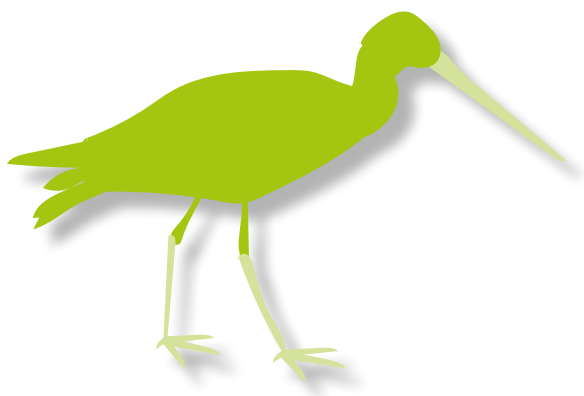
Mark van Kruining (per Ledenraad 2019, 1ste termijn). Beleidsadviseur water en klimaatadaptatie (Unie van Waterschappen).

Lid

Taco Stoppels (per Ledenraad 2019, 1ste termijn). Ministerie van Buitenlandse Zaken, Hoofd afdeling West-Europa.

Lid

Barbara Hoogland (per Ledenraad 2020, 1ste termijn). Zelfstandig legal counsel in de mediabranche.

Het beloofde een mooi jaar te worden. Maar al snel werden de eerste gevolgen van corona zichtbaar. Het bestuur had kort daarvoor nog één keer in Amsterdam vergaderd, maar de vergaderingen daarna verliepen online. Alles werd in korte tijd volledig anders. Voor iedereen.

Desondanks kijken we positief terug op een bijzonder jaar. Zo heeft het bureau van de Waddenvereniging zich binnen de kortste keren volledig aangepast aan de nieuwe werkelijkheid. Als organisatie staat de vereniging er ijersterk voor. Het bestuur maakt dat natuurlijk op uit de inhoud van de vergaderstukken en hoe die zijn voorbereid, maar niet in de laatste plaats ook uit de positieve 'vibe' die rond de vereniging hangt. Juist ook in tijden van corona. Mensen houden meer van de natuur en het wad dan ooit en als vereniging blijken we in te zetten op de goede dossiers, met de juiste spirit. We zetten vol in op de noodzaak van klimaatadaptatie en zeespiegelstijging om de prachtige natuurwaarden van het gebied te kunnen blijven beschermen. En als het gaat om het toekomstig beheer van de Wadden spelen we bijvoorbeeld op gezette tijden met overtuiging de luis in de pels. Zo maar twee voorbeelden van acties waar men de vereniging om blijkt te waarderen.

In de voorbije jaren heeft het bestuur, samen met bureau en Ledenraad, gewerkt aan de agendering van de noodzaak van aanpassing aan klimaatverandering en zeespiegelstijging. Het bestuur ziet dit als de grootste uitdaging voor de Wadden voor de komende decennia. Discussies over bijvoorbeeld de governance van het gebied moeten in dat licht staan en die uitdaging zo goed mogelijk ten dienste staan. 'Als de versnelde zeespiegelstijging ergens zichtbaar gaat worden in Nederland, zo is de verwachting, dan zal dat in het wadgebied zijn', aldus stelden we tijdens het debat met de minister van Infrastructuur en Waterstaat en vele andere belangrijke spelers dat we op 5 november 2019 organiseerden in de Balie te Amsterdam. Dat betekent ook dat het wadgebied een kanarie in de kolenmijn is, voor de rest van Nederland, maar ook daarbuiten. De nieuwe klimaatadaptatiestrategie van de Europese Commissie zet nu duidelijk in op zogenaamde nature-based solutions. Dat moet ons des te meer doen beseffen dat de Wadden ook vanuit Europees perspectief niet alleen een cruciaal ecosysteem zijn, maar ook een veelbelovend gebied om aan de slag te gaan met de aanpassing aan klimaatverandering. Wat het bestuur

betreft niet als een verdedigingsstrategie tegen onze aloude vijand het water, maar als proactieve investeringsstrategie in de natuurwaarden van het bijzondere en dynamische gebied. In de toekomst zullen we in toenemende mate leren dat die natuur de basis is van de rijkdom van ons bestaan. Het bestuur is ervan overtuigd dat onze geliefde Wadden ons kunnen helpen steeds meer tot dat inzicht te komen.

Het bestuur was gedurende 2020 steeds op volle sterkte met zeven leden. Bestuurslid Harmen van der Hoek heeft eind 2020 het stokje over gegeven aan Barbara Hoogland. Harmen zat in het bestuur sinds 2014 en met hem vertrekt veel kennis en ervaring over het reilen en zeilen binnen de vereniging, maar bovenal een scherpe zakelijke blik en passie voor de cultuur op en rond het wad. De selectieprocedure voor zijn opvolger - wederom een goede samenwerking tussen Ledenraad, bureau en bestuur - was een inspirerende, met veel aanmeldingen van heel hoog kaliber. Ook hieruit blijkt een hoge waardering voor de Waddenvereniging. Bij de selectieprocedure is ook nadrukkelijk in ogenschouw genomen de balans van gewenste capaciteiten binnen het bestuur. Met de komst van Barbara Hoogland heeft het bestuur een schat aan kennis en ervaring binnengehaald op het vlak van juridische zaken, organisatie en media. De uitstekende samenwerking tussen Ledenraad, bureau en bestuur is ook in 2020 gecontinueerd. De gezamenlijke keuze om in 2021 te verhuizen naar een nieuw pand is daar een mooi voorbeeld van. Het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van Hans Revier is het bestuur uiteraard niet ongemerkt voorbijgegaan. Hans was sinds 1985 werkzaam voor de Waddenvereniging in verschillende functies en heeft als geen ander een stempel op onze vereniging gedrukt. Een Waddenvereniging zonder Hans Revier is eigenlijk niet denkbaar. Des te beter te beseffen dat de vereniging niet alleen sterk is in continuïteit en doorzettingsvermogen, maar ook in aanpassingsvermogen en vernieuwing. Het jaar 2020 bewees dat eens te meer. Een organisatie om trots op te zijn. Een gebied om te koesteren.

Bureau

Directie

De directeur geeft de dagelijkse leiding aan het bureau van de vereniging. Hiervoor zijn taken en verantwoordelijkheden gemandateerd door het bestuur aan de directeur.

In een door het bestuur vastgesteld directiereglement is omschreven welke besluiten de directeur rechtsgeldig kan nemen en welke besluiten de goedkeuring van het bestuur nodig hebben.

Dat laatste geldt in ieder geval voor het vaststellen van het meerjarenbeleidsplan, het jaarplan, de begroting en de jaarrekening.

Sinds 1 mei 2018 is Lutz Jacobi directeur van de Waddenvereniging. Zij is Friezin van huis uit en was ruim 11 jaar Lid van de Tweede Kamer. Daarvoor was zij jarenlang directeur van de GGD Fryslân. Voor de benoeming als directeur van de Waddenvereniging was Lutz Jacobi in velerlei opzichten al bekend met de waddenregio. De directeur vertegenwoordigt de Waddenvereniging in meerdere advies- en bestuurscolleges. De belangrijkste hiervan zijn de Coalitie Wadden Natuurlijk (coalitie van Natuurorganisaties rond de Wadden), Stichting Waddengoud en het directieoverleg van de Groene 11 (landelijke landschaps-, milieu- en natuurorganisaties). De beloning van de directeur ligt onder het gemiddelde van de directiesalarissen bij andere natuur- en milieuorganisaties. Meer informatie hierover staat verderop vermeld onder bezoldiging directeur en bestuursleden (Governance).

Medewerkers

Vanaf 2019 heeft de Waddenvereniging de organisatiestructuur nog 'platter' gemaakt en werken de medewerkers programmatisch samen in clusters.

Sinds de Waddenvereniging zelf de ledenadministratie in huis doet, heeft de Waddenvereniging meer contact met de leden, maar ook een beter zicht op informatie die ons anders ontgaan zou zijn.

De huidige opzet van de ledenadministratie biedt ons volop mogelijkheden voor marketingactiviteiten en versterking van ons contact met de leden, donateurs en andere wadliefhebbers. Op ons bureau in Harlingen verzorgen we behalve de uitvoering van onze programma's, ook de ledenservice, fondsenwerving en financiën en communiceren wij over onze inzet en het belang van goed beheer en behoud van het unieke Werelderfgoed Waddenzee.

Per 31 december 2020 werken er 21 medewerkers bij de Waddenvereniging.

Directeur

Lutz Jacobi

Bedrijfsvoering/ledenservice

Petra Hoekstra

René Jellema

Corina van der Meulen

Fints Mollema

John de Vries

Baten en fondsenwerving/marketing/communicatie

Tessa van Bussel
Jojanneke Drijver
Baukje Venema

Kennis

Clusters

Klimaat en zeespiegelstijging
Rampenbestrijding en scheepvaart
Duurzaam Toerisme en 'Liefde voor het wad'
Gebiedsbescherming

Projecten

Eems Vismonitoring
Holwerd aan Zee
Vissen Voor Verbinding
Swimway
'Laatste Kilometer' van de Vismigratierivier
Wij & Wadvogels
Donkerte van het waddengebied
Afvalvrije Terschellinger Kustlijn
Plastic Soep Samen voor Schone Wadden

Deze medewerkers zijn veelal in twee van bovenstaande clusters resp. projecten actief

Renate de Backere
Bart Beijloos (vanaf 1 december 2020)
Bas Bijl
Chrisje van Ek
Esmé Gerbens
Eeke Haanstra
Wouter van der Heij
Ellen Kuipers
Ester Kuppen
Frank Petersen
Hans Revier (tot 31 december 2020)
Laura Steigenga

Mutaties in 2020

Marelle van der Snoek (t/m 19 mei 2020)

Vrijwilligers

De Waddenvereniging is blij met de geweldige inbreng door vrijwilligers. Zij zorgen ervoor dat onze zichtbaarheid in het waddengebied en ver daarbuiten wordt vergroot. Zo'n honderd waddenfans, jong en oud, zetten zich regelmatig in voor de Waddenvereniging. Op een braderie, voor een groep watersporters, bij een symposium, op het wad of aan de keukentafel vertellen ze graag over de schoonheid en de kwetsbaarheid van het waddengebied.

De vrijwilligers zijn georganiseerd in twee werkgroepen, de werkgroep Den Helder en de werkgroep excursies (WEX). Ook het bureau in Harlingen wordt ondersteund door vijf

enthousiaste vrijwilligers, die helpen bij de nieuwsbrieven, documentatie, archivering, merchandise en huishoudelijke taken. In 2020 waren dat Ittie Atema, Wilma Keegstra, Anne Nippel, Lidewij Kemme, Margriet Tichelaar en Liefke Zwart. Vrijwilligers worden gezien als volwaardige werknemers, maar ontvangen geen loon voor hun inzet. Wel worden reiskosten vergoed. Vrijwilligers werken op basis van een contract. Daarin is vastgelegd dat de Waddenvereniging de kosten draagt van een ongevallenverzekering en die van het lidmaatschap van de vereniging.

Stagiaires

In 2020 volgt Stan Borns vanuit de opleiding Communicatie en Multimedia Design aan NHLStenden zijn afstudeerstage bij de Waddenvereniging. Tijdens deze stage focust hij zich op het ontwikkelen van korte films die we inzetten op social media.

Lief en leed

De commissie 'Lief en Leed' is zeer betrokken bij het wel en wee van de collega's. We sturen een kaartje, bloemetje of zorgen voor een passend cadeautje. Elke maand wordt er een 'Broodje met ...' georganiseerd, waarin actuele thema's voorbijkomen of een collega ons bijpraat over de laatste stand van zaken. Daarnaast organiseren we uitjes in het waddengebied 'ter lering ende vermaeck'.

Collega's waarderen het vooral dat we oog hebben voor elkaar in goede en in slechte tijden.

Ziekteverzuim

Dit jaar is het percentage ziekteverzuim 4,0% (2017: 8,26, 2018: 11,6, 2019: 6,4%).

Dit percentage wordt vooral bepaald door niet werk gerelateerd ziekteverzuim. Zouden we dit buiten beschouwing laten, dan ligt het verzuim op 2,2 %.

Vergoedingen

Vrijwilligers, bestuursleden en andere betrokkenen krijgen reizen en verblijfkosten vergoed indien dit van tevoren zo is afgesproken. Medewerkers krijgen een vergoeding voor gemaakte kosten voor werk en voor woon-werkverkeer.

Governance

De Waddenvereniging is een organisatie met doelstellingen van ideële aard en wordt vooral gefinancierd met vrijwillige bijdragen. De Waddenvereniging vindt het belangrijk om transparant en integer om te gaan met verkregen vertrouwen en middelen. Dit moet worden geborgd door 'good governance'. Daarbij sluiten we aan bij initiatieven die helpen dit zo concreet mogelijk te maken.

Erkenning als goed doel

Nederland kent geen overheidstoezicht op goededoelenorganisaties. Daarom heeft de sector zelf normen geformuleerd waaraan iedere goededoelenorganisatie moet voldoen. Het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) beoordeelt als onafhankelijk toezichthouder of dit inderdaad het geval is. Alleen erkende organisaties mogen het keurmerk 'Erkend goed doel' voeren. De Waddenvereniging hoort bij de organisaties die in 2016 als eerste de nieuwe 'Erkenning goed doel' ontvingen. Deze erkenning is een voortzetting van het oude CBF keurmerk. Dit alles betekent dat de Waddenvereniging voldoet aan de door de sector opgestelde normen die door toezichthouder CBF zijn getoetst. De Waddenvereniging is daarbij getoetst op missie, maatschappelijke waarde, middelen, activiteiten en organisatie, doelrealisatie, governance, verantwoording en omgang met belanghebbenden.

In 2019 is de Waddenvereniging wederom getoetst en beoordeeld door het CBF en hebben we het certificaat voor 'Erkenning goed doel' weer mogen ontvangen.

Verantwoordingsverklaring

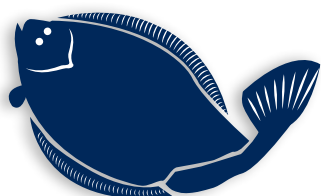
Het bestuur van de Waddenvereniging onderschrijft en hanteert de drie principes van 'good governance', zoals deze door het CBF zijn geformuleerd. In de verantwoording die de directeur aflegt aan het bestuur en het bestuur aan de Ledenraad, wordt bij de toepassing van deze principes stilgestaan.

a. Toezicht houden en besturen op afstand

Het eerste principe van 'good governance' vraagt dat binnen de organisatie de functie 'Toezicht houden' (vaststellen of goedkeuren van plannen, het kritisch volgen van de organisatie en haar resultaten) duidelijk is gescheiden van 'besturen', dan wel van 'uitvoering'. Van een apart toezichthoudend orgaan is geen sprake, de functie van toezichthouder is verdeeld over twee organen. Door de mandatering aan de directie kan het bestuur op hoofdlijnen besturen en tevoren actief toezicht houden. Het bestuur kan zo 'op afstand' zorgen dat de vereniging niet afwijkt van haar statutaire doelstellingen en blijft voldoen aan de opgaven die door de Ledenraad worden vastgesteld. Het bestuur legt op zijn beurt verantwoording af aan de Ledenraad, die op die manier achteraf toezicht houdt. Werknemers kunnen niet als bestuurslid of ledenraadslid worden benoemd. Wanneer een ledenraadslid tot bestuurslid wordt gekozen, treedt die af op de dag van benoeming tot bestuurslid. Bestuurders worden gevraagd naar hun nevenactiviteiten en indien er conflicterende belangen zijn, moeten die worden gemeld. Bij een significant risico op vermenging van belangen wordt dit opgepakt volgens de code Wijffels. Jaarlijks tekenen de bestuursleden een verklaring waarin dit wordt bekrachtigd. In het hoofdstuk 'Organisatie' is een uitgebreide verantwoording opgenomen van de samenstelling en werkwijze van de verenigingsorganen, waaronder het bestuur. Het bestuur is van mening zorgvuldig en geheel in lijn met dit eerste principe van goed bestuur te hebben gehandeld.

b. Optimale besteding van middelen

De directeur, het bestuur en de Ledenraad zien toe op optimale besteding van middelen om zoveel mogelijk impact te hebben in het kader van onze doelstellingen. Bepalend hiervoor zijn het meerjarenbeleidsplan en de meerjarenbegroting en de daaruit voortvloeiende jaarplannen en

jaarlijkse begrotingen. Het bestuur informeert de Ledenraad actief bij het borgen van de optimale besteding en transparantie bij de verantwoording van de middelen. Daarbij hanteert het bestuur concrete uitgangspunten en normen voor de reserves, voor het op deposito zetten van middelen en voor de bestedingsratio's, waaronder de hoogte van wervingskosten en de kosten van beheer en administratie. De Ledenraad stelt de begroting uiteindelijk formeel vast. Het monitoren en evalueren van de uitvoering van de activiteiten vindt elke drie maanden plaats door middel van kwartaalrapportages, inhoudelijk en financieel. De directeur rapporteert hierover naar het bestuur.

Jaarlijks vindt monitoring en evaluatie plaats bij de afwikkeling van de jaarplannen en het opstellen van het jaaroverzicht en de jaarrekening. Als externe bron van informatie voor het bestuur is de rapportage van de accountant van belang. In 2020 is tijdens de Ledenraad het jaarverslag en het financieel verslag van 2019 goedgekeurd en de begroting van 2020 formeel vastgesteld.

c. Optimale relaties met belanghebbenden

De Waddenvereniging werkt samen met een brede waaier aan actoren in het gebied, zodat anderen ook het verhaal en de doelen van de vereniging vertellen en daarvoor staan. De interesse voor en de betrokkenheid bij de unieke waarden van het waddengebied is enorm toegenomen, evenals het aantal organisaties dat daar werk van wil maken. De Waddenvereniging maakt daar gebruik van als het past bij de visie van de vereniging op het waddengebied of sluit coalities als het bedreigingen betreft.

De meest structurele samenwerking van de Waddenvereniging betreft de Coalitie Wadden Natuurlijk (CWN), waarin de acht natuur- en

milieuorganisaties in en rond de Waddenzee samenwerken en afstemmen. Hierdoor kunnen zaken, waar de Waddenvereniging voorheen alleen voor stond, beter worden aangepakt en afgestemd.

Voeling met onze achterban gebeurt via onze Ledenraad en specifieke ledenactiviteiten. Een bijzondere groep vormen de vrijwilligers, leden van het bestuur en Ledenraad en de medewerkers. Zij zetten zich actief in voor de doelstellingen van onze Waddenvereniging. Speciale aandacht voor deze vitale relaties is belegd bij de directeur. Dit geldt ook voor de Nationale Postcode Loterij, met wie een bijzonder partnerschap is opgebouwd.

Er is groeiende aandacht voor bewoners en betrokken ondernemers in het waddengebied, opdat het draagvlak voor de doelen van de vereniging in het gebied zo groot mogelijk is. Onze Werelderfgoedgidsen worden steeds vaker gevraagd door ondernemers en de vereniging heeft actief lokale bewoners gesteund bij grote zaken, zoals verzet tegen gaswinning in de Waddenzee.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

De leden en omgeving van de Waddenvereniging gaan ervan uit dat de vereniging haar activiteiten op verantwoorde wijze uitvoert. Ten aanzien van kantooractiviteiten en evenementen koopt de Waddenvereniging zoveel mogelijk in op basis van biologische en/of fairtrade certificering. Het kantoor werkt met FSC gecertificeerd papier. Ook wordt het WADDENmagazine gedrukt op FSC gecertificeerd papier en zijn de folies van de magazines gemaakt van 100% afbreekbaar biofolie. Bij de producten die de Waddenvereniging verkoopt via de webshop staat eerlijke en duurzame productie centraal. Als je een trui of

T-shirt koopt, draag je zo niet alleen uit dat je voor de bescherming van de Waddenzee bent, maar ook dat je het belangrijk vindt dat kleding steeds beter gemaakt wordt: dicht bij huis, liefst met gerecyclede materialen. Werknemers maken zoveel mogelijk gebruik van het Openbaar Vervoer.

Bezoldiging directeur en bestuursleden

Het bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was in 2019. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning, volgt de Waddenvereniging de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties. Deze regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen.

De weging van de situatie bij de Waddenvereniging vond plaats door het bestuur. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 345 punten met een maximaal jaarinkomen van 99.828 euro vanaf 1 januari 2020. Het voor de toetsing aan de geldende maxima, relevante werkelijke bruto jaarinkomen van de directie bedraagt in 2020 70.278 euro (fte 0,8) voor Lutz Jacobi die per 1 mei 2018 in dienst is getreden (80%). Deze beloning blijft binnen de geldende maxima. De belaste vergoedingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn staan bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen. Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn, blijven met een bedrag van 91.689 euro binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag van 201.000 euro vanaf 1 januari 2020.

Voor de hoogte en samenstelling van de bezoldiging zie 'Toelichting op de staat van baten en lasten' in de jaarrekening.

Bestuur en leden van de Ledenraad ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. De te declareren kosten beperken zich tot de werkelijke reis- en verblijfkosten (zie jaarrekening).

Klachten

Een formele klachtenprocedure (ook te vinden op de website) zorgt voor een transparante verwerking van externe signalen over ons handelen en functioneren. Klachten kunnen via de website, telefonisch of schriftelijk worden gemeld. Binnen twee weken worden deze beantwoord of schriftelijk afgehandeld. In 2020 zijn er geen klachten bij de Waddenvereniging binnengekomen.

Integriteit

De ledenraad van de Waddenvereniging heeft in 2020 een integriteitsbeleidsplan vastgesteld.

Uitgangspunten bij dit integriteitsplan zijn dat we als Waddenvereniging kunnen laten zien dat we als organisatie integer zijn en handelen in overeenstemming met de geldende normen en waarden en dat bruikbaar is voor onze medewerkers en vrijwilligers. De geleverde input vanuit het CBF is in het plan verwerkt, evenals de input vanuit Goede Doelen Nederland. Het integriteitsplan kent vier actielijnen:

- integriteitssysteem verbeteren
- preventieve maatregelen versterken
- veilig en adequaat handelen
- transparant verantwoorden.

Jaarcijfers 2020 in het kort

In de jaarcijfers van de Waddenvereniging zitten verschillende waddenprojecten, waaronder Vissen Voor Verbinding, Swimway, Afvalvrije Terschellinger Kustlijn, Wij & Wadvogels, Eems Vismonitoring en de 'Laatste Kilometer' van de Vismigratierivier.

Deze projecten hebben een grote impact op onze financiën. Ze zijn qua omvang groot en geven een verstorend beeld in de cijfers. Om goed inzicht te krijgen in hoe de Waddenvereniging het financieel heeft gedaan in 2020 hebben wij daarom een splitsing gemaakt tussen reguliere begrotingsactiviteiten en deze projecten. De projecten passen duidelijk binnen de doelstellingen maar hieronder hebben wij om reden van goede transparantie de projecten buiten de doelstellingen om gepresenteerd. Hierdoor wordt goed zichtbaar dat de 'reguliere' exploitatie een beter resultaat kent dan begroot waarmee er ruim € 890.000 minder dan begroot aan de meerjarenreserve wordt onttrokken.

Baten

In 2020 zijn de baten ruim € 621.000 hoger uitgevallen dan begroot. Deze hogere baten zijn veroorzaakt door hogere ontvangen nalatenschappen, alsook door een toename in de contributies en donaties.

Lasten

De reguliere lasten zijn € 250.000 lager dan begroot. Afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn uitgestelde kosten aan de website, minder uitgegeven aan het WADDENmagazine en er is minder uitgegeven aan de ledendagen, excursies en overige contactmomenten. Bij de projecten zijn de lasten toegenomen met ruim € 3.684.000 ten opzichte van begroot. Dit is voornamelijk veroorzaakt doordat de start van de bouw van de 'Laatste Kilometer' van de Vismigratierivier in 2019 werd uitgesteld naar 2020.

Saldo van baten en lasten

In 2017 heeft het bestuur van de Waddenvereniging besloten om een deel van de reserves te benutten voor meerjarendoelen. Bedragen die hiervoor worden benut, worden in de begroting opgevoerd als 'verlies'. In de begroting van 2020 hadden wij hiervoor een verlies bedrag opgenomen van € 150.000, uiteindelijk is er ruim € 740.000 toegevoegd aan deze reserve. Dit is voornamelijk veroorzaakt door de hoger uitgevallen baten uit de nalatenschappen. Bij de projecten is door de start van de bouw van de 'Laatste Kilometer' van de Vismigratierivier het behaalde resultaat op dit onderdeel een verlies van € 3.868.000 ten opzichte van het begrote verlies van € 121.000. Deze kon aan het bestemmingsfonds onttrokken worden.

	2020 werkelijk	2020 begroot	2019 werkelijk
Baten			
Reguliere baten	2.548.720	1.880.068	2.025.754
Project baten	240.686	287.604	193.018
Totale baten	2.789.405	2.167.672	2.218.773
Lasten			
Rampenbestrijding en scheepvaart	49.384	143.000	134.119
Gebiedsbescherming	325.350	427.000	254.835
Klimaat en zeespiegelstijging	257.979	318.000	401.954
Duurzame toerisme en 'liefde voor het wad'	575.658	553.000	606.908
Projecten	4.108.717	423.800	466.070
Besteed aan de doelstellingen	5.317.089	1.864.800	1.863.884
Wervingskosten	244.433	282.000	225.229
Kosten van beheer en administratie	206.124	186.000	205.665
Totale lasten	5.767.646	2.332.800	2.294.779
Rente baten regulier	8.081	0	40.725
Rente baten projecten	0	15.000	4.267
Totale rente baten	8.081	15.000	44.992
Saldo van baten en lasten regulier	897.873	-28.932	237.770
Saldo van baten en lasten projecten	-3.868.032	-121.196	-268.784
Totaal saldo van baten en lasten	-2.970.159	-150.128	-31.014

Vooruitblik 2021

In 2021 wordt het meerjarenbeleidsplan 2021-2025 als koersdocument vastgesteld door de Ledenraad. Daarin is onze ambitie dat we met onze platte organisatie de komende periode ons inzetten voor een robuuste Waddenzee, waar de natuurlijke processen leidend zijn, de waddennatuur tegen een stootje kan en waar ruimte is voor de beleving van de kernwaarden van het wad: duisternis, stilte, weidsheid. Daarbij zetten we in op het minimaliseren van de negatieve effecten van de menselijke activiteiten.

Door de klimaatontwikkeling is het van wezenlijk belang dat de Waddenzee meer ruimte krijgt. Oude zeearmen en de kustverdediging moeten daarbij worden gebaseerd op natuurlijke processen.

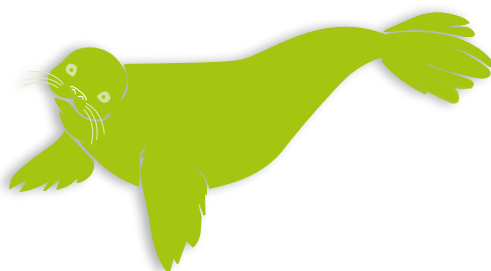
In 2021 werken we verder aan drie grote projecten, waarvan we ‘penvoerder’ zijn: Swimway, Vismigratierivier en Clean up XL. Clean up XL heeft ten doel de nog resterende rotzooi van de MSC Zoe-ramp vanuit de Noordzee op te ruimen. Dit wordt gefinancierd door de Nationale Postcode Loterij.

Daarnaast blijven we ons verzetten tegen gas- en zoutwinning in de Waddenzee.

Wat de fondsenwerving betreft zetten we alles op alles om als Waddenvereniging financieel gezond te blijven. Bij de fondsenwervingsactiviteiten maken we daarbij een omslag van aanbodgestuurd naar vraaggestuurd.

Zoals iedere organisatie voelen wij ook de gevolgen van de coronacrisis Covid-19. Veel activiteiten moesten in 2020 worden uitgesteld of afgezegd en dit zal ook deels voor 2021 gelden. De gevolgen van Covid-19 lijken voor de Waddenvereniging beperkt. Veel werk kan vanuit huis worden gedaan. Momenteel is ook geen sprake van een dalende trend bij onze leden en donateurs.

In 2021 verhuizen wij ons bureau van Droogstraat 3 naar Noorderhaven 60 in Harlingen.

Begroting 2021

Alle bedragen zijn in euro's

	Begroting 2021		Begroting 2020	
Baten				
Baten van particulieren	1.302.960		1.287.568	
Baten van loterijorganisaties	500.000		510.000	
Baten van subsidies van overheden	<u>471.431</u>		<u>287.604</u>	
SOM VAN DE GEWORVEN BATEN	2.274.391	99%	2.085.172	96%
Baten als tegenprestatie voor levering van producten	7.500	0%	10.000	1%
Overige baten	<u>20.000</u>	1%	<u>72.500</u>	3%
Som der baten	2.301.891	100%	2.167.672	100%
Lasten				
Besteed aan de doelstellingen				
Klimaat en zeespiegelstijging	498.864		0	
Landschap en Natuur	1.735.472		0	
Liefde voor het wad en duurzaam toerisme	1.640.761		0	
Rampenbestrijding en scheepvaart			143.000	
Gebiedsbescherming			740.700	
Klimaat en zeespiegelstijging			351.400	
Duurzaam toerisme en 'liefde voor het wad'	<u></u>		<u>629.700</u>	
	3.875.097	87%	1.864.800	80%
Wervingskosten	374.602	8%	282.000	12%
Kosten van beheer en administratie	<u>199.756</u>	4%	<u>186.000</u>	8%
Som der lasten	4.449.455	100%	2.332.800	100%
Saldo voor financiële baten en lasten	-2.147.563		-165.128	
<i>Saldo financiële baten en lasten</i>	-5.000		15.000	
Saldo van baten en lasten	-2.152.563		-150.128	
Gedekt uit bestemmingsfonds Vismigratierivier	2.015.863		0	
Resultaat na overheveling bestemmingsfonds Vismigratierivier	-136.700		-150.128	

Financieel verslag 2020

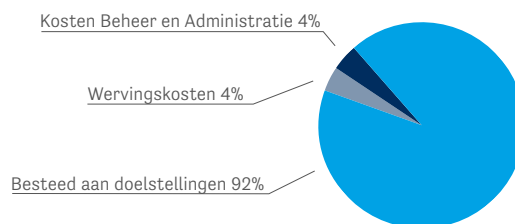
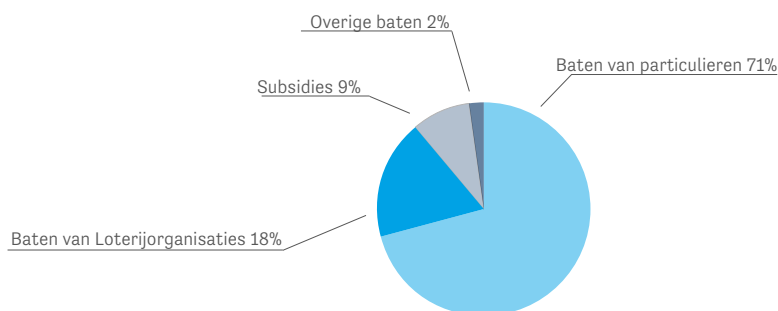
Financiën en risicobeheersing

Financieel resultaat 2020

De totale inkomsten zijn met € 2.789.000 ruim € 621.000 hoger dan geraamd. Deze hogere baten zijn veroorzaakt doordat wij meer nalatenschappen hebben ontvangen, alsook een toename in de contributies en donaties ten opzichte van de begroting.

De totale bestedingen vallen hoger uit dan begroot. Begroot was € 2.333.000 en daadwerkelijk is er € 5.768.000 uitgegeven; een verschil van € 3.435.000. Deze grote stijging is voornamelijk veroorzaakt doordat werkzaamheden aan het project de 'Laatste Kilometer' van de Vismigratierivier zijn gestart. De bestedingen aan de doelstellingen zijn € 3.450.000 hoger. De wervingskosten komen € 37.000 lager uit en aan de kosten van beheer en administratie is € 20.000 meer uitgegeven dan geraamd. Het saldo financiële baten en lasten komt in 2020 uit op € 8.000, terwijl in de begroting is uitgegaan van € 15.000.

Uiteindelijk resulteert dit in een resultaat van +/- € 2.970.000 (begroot +/- € 150.00). In 2020 is er ruim € 3.710.000 onttrokken uit het Bestemmingsfonds de 'Laatste Kilometer' van de Vismigratierivier. Er is € 740.000 aan de reserves toegevoegd.

Baten 2020

Baten van particulieren	1.974.392	71%
Baten van bedrijfsleven	0	0%
Baten van loterijorganisaties	500.000	18%
Subsidies	240.686	9%
Baten levering producten	11.763	0%
Overige baten	62.566	2%

TOTAAL 2.789.405 **100%**

Lasten 2020

Besteed aan doelstellingen	5.317.089	92%
Wervingskosten	244.433	4%
Kosten beheer en administratie	206.124	4%

TOTAAL 5.767.646 **100%**

Het saldo financiële baten en lasten komt uit op een opbrengst van € 8.081. Er is in 2020 een exploitatietekort van € 2.970.000. Begroot was een exploitatietekort van € 150.000.

Kengetallen

Met kengetallen kunnen we onze financiële prestaties vergelijken met die van andere goede doelenorganisaties en bewaken we - over een reeks van jaren - ook de ontwikkeling van deze prestaties. Wij noemen de volgende prestatiegebieden en onze onder normale omstandigheden geldende streefniveaus op lange termijn:

- Kosten besteding aan de doelstelling (bestedingsratio's) (> 80% van de totale lasten)
- Kosten eigen fondsenwerving (< 20% van de baten eigen fondsenwerving)
- Kosten beheer en administratie (< 10% van de totale lasten)

Uit de cijfers blijkt dat we in 2020 goed aan die streefniveaus voldoen.

	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Bestedingspercentage baten									
<u>Besteed aan de doelstelling</u>									
Totale baten	191%	84%	38%	114%	87%	79%	86%	45%	81%
Bestedingspercentage lasten									
<u>Besteed aan de doelstelling</u>									
Totale lasten	92%	81%	84%	84%	83%	82%	80%	81%	79%
Wervingskosten % (CBF norm 25%)									
<u>Wervingskosten</u>									
Som van de geworven baten	9%	12%	4%	13%	10%	10%	19%	18%	17%
Beheer en administratie									
<u>Kosten beheer en administratie</u>									
Totale lasten	4%	9%	7%	7%	7%	8%	9%	9%	10%

Herrekening kengetallen

Bij de invoering van de nieuwe RJ 650 is de indeling van de baten en lasten veranderd. Voor een goede vergelijking zijn de kengetallen vanaf 2015 herrekend.

Noot

In verband met de extra bijdrage van de Nationale Postcode Loterij zijn de totale baten in 2018 ruim 5 miljoen euro hoger dan in andere jaren en in 2013 ruim 2 miljoen euro hoger. Hierdoor valt het bestedingspercentage baten veel lager uit in beide jaren. Exclusief deze bijdrage zou het uitkomen op 130% in 2019 en 86% in 2013.

Financieel beleid

Algemeen

De Waddenvereniging heeft geen winstoogmerk. Financiële soliditeit is wel een voorwaarde voor ons functioneren maar niet ons doel. Een structureel sluitende meerjarenbegroting is een belangrijke pijler in ons financiële beleid. Als er ruimte is om extra middelen in te zetten dan doen we dat snel, maar uiteraard wel verantwoord en altijd in het licht van onze doelstellingen. Jaarlijks wordt via de jaarbegroting en het jaarplan vastgesteld hoeveel budget er binnen de vereniging beschikbaar is voor het realiseren van de jaardoelen. Per kwartaal worden de actuele financiële resultaten gevolgd en wordt er waar nodig bijgestuurd. Per kalenderjaar wordt de jaarrekening ter goedkeuring voorgelegd aan de Ledenraad. De Ledenraad adviseert het bestuur.

Beleid ten aanzien van reserves

De financiële positie van de Waddenvereniging is goed. De reserves geven een buffer voor de toekomst en geven ons ook na 2020 ruimte voor de reeds eerder geplande extra inzet van middelen voor onze doelen. De beheersing van het structurele budget is en blijft een aandachtspunt.

Reserves kunnen ontstaan door meevallers en overschotten, maar het aanhouden van die middelen moet altijd gerechtvaardigd worden vanuit de doelstellingen van de vereniging.

Dit gebeurt op basis van de volgende uitgangspunten:

1. Er worden bestemmingsreserves ingezet om een volgende fase in te gaan in het waddengebied. Na vijftig jaren strijd om de unieke waarden van het gebied te behouden is het nu tijd om actiever werk te maken van het verbeteren van die waarden. De komende periode gaan wij ons inzetten voor een

robuuste Waddenzee, waar de natuurlijke processen leidend zijn, de natuur tegen een stootje kan en er ruimte is voor natuurbeleving en gepast menselijk medegebruik. Negatieve effecten van menselijke activiteiten zijn geminimaliseerd zodat het waddensysteem zich natuurlijk kan ontwikkelen. Binnendijks krijgt de Waddenzee meer ruimte, oude zeearmen worden weer geopend en ingrepen ten behoeve van kustverdediging zijn zoveel mogelijk gebaseerd op natuurlijke processen. Hiervoor is een bedrag beschikbaar van € 2.306.776.

2. Er was een huisvestingsreserve van € 900.000. Deze is ontstaan door de boekwinst op de verkoop van de panden aan de Voorstraat in Harlingen. Het uitgangspunt was om de rentebaten uit deze reserve te gebruiken om de huisvestingskosten te dekken. Deze reserve is eind 2020, in verband met de aankoop van een pand ten behoeve van onze huisvesting, omgezet naar onze Bestemmingsreserve Meerjarenbeleidsplan.

3. De continuïteitsreserve is bedoeld als buffer voor het opvangen van risico's en tegenvallers en moet in uitzonderlijke situaties een doorstart of zorgvuldige afbouw mogelijk maken. In relatie tot de risico's is geraamd dat een voorziening van € 1.500.000 hiervoor toereikend is. De continuïteitsreserve komt met de genoemde € 1.500.000 (vaste) lasten op circa 1 keer de jaarlijkse (vaste) organisatiekosten. Dit blijft ruim binnen het maximum dat volgens de CBF-regels is toegestaan (1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie).

Beleid ten aanzien van treasury

De vereniging belegt niet in aandelen. Conform het beleggingsstatuut van de vereniging worden beleggingsrisico's op twee manieren vermeden. Allereerst kiezen wij ervoor om ons geld alleen toe te vertrouwen aan zogenaamde systeembanken en risicomijdende banken die zich focussen op duurzame ontwikkeling. Ten tweede beperken we het wegzetten van middelen tot veilige vormen (zoals in deposito's) zodanig, dat deze beschikbaar zijn als we ze weer willen inzetten voor de doelstelling. Wij hanteren het uitgangspunt dat twee derde van deze middelen om veiligheidsredenen wordt ondergebracht bij 'first rating' banken en één derde bij banken met een uitgesproken herkenbaar groen en duurzaam profiel.

Rendement per jaar op uitgezette gelden over de afgelopen 5 jaar

	2020	2019	2018	2017	2016
Rentebaten	8.081	44.992	45.620	49.641	63.505
Gemiddeld rendement op jaarbasis	0,10%	0,54%	0,72%	1,4%	1,7%

Beleid ten aanzien van beheersing risico's

Het beheersen van risico's begint met het onderkennen van het bestaan van bedreigingen waardoor ons werk niet, niet voldoende of niet correct kan worden uitgevoerd. Het gaat dan om operationele risico's, financiële risico's en reputatierisico's. Onze algehele houding ten aanzien van deze risico's is dat wij risicomijdend zijn. Op het moment dat risico's vermeden kunnen worden en er een goed passend alternatief is, gaan wij voor die optie. Hier kiezen wij bewust voor vanuit onze overtuiging dat het bewaken van de unieke waarden van het waddengebied steeds de basis is van ons handelen. Het afwegen van risico's doen wij dagelijks, wekelijks, maandelijks en jaarlijks door middel van:

- Dagelijks onderzoek naar de beeldvorming over de Waddenvereniging maar ook naar mogelijk nieuwe informatie over het waddengebied op de socials en binnen het perslandschap;
- Dagelijkse monitoring van onze leden- en donateursstanden en informatie die wij van hen terugkrijgen;
- Continu onze planning- en controlcyclus monitoren en bewaken;
- Dagelijks overleg bij de uitvoering van onze activiteiten op basis van de actualiteit;
- Periodieke monitoring van de behaalde doelen, zowel financieel als operationeel.

Operationele risico's

Operationele risico's zijn er in verschillende vormen. Met beleidsbeïnvloeding als een van onze primaire taken is het werk goeddeels afhankelijk van ontwikkelingen in de buitenwereld. Veranderingen in de publieke opinie, in de politiek, in wetenschappelijke inzichten of in de regionale context van partners met wie veel wordt samengewerkt, vinden grotendeels plaats buiten onze invloedssfeer. Deze kunnen echter grote weerslag hebben op ons werk, onze operationele slagkracht en de mate waarin wij onze doelen kunnen realiseren.

Om deze risico's te beheersen, wordt geïnvesteerd (in geld en in capaciteit) in de deskundigheid van de medewerkers en in het beheer van een omvangrijk relatienetwerk. Het gaat om relaties die vaak over langere periodes lopen.

Ook intern zijn er operationele risico's, namelijk op het vlak van de continuïteit van het team medewerkers en van de benodigde ondersteunende diensten en middelen. Te denken valt aan ziekteverzuim, brandveiligheid en de dreiging van uitval en schade aan computersystemen en -bestanden. Om deze risico's te beheersen worden enkele ondersteunende diensten niet intern verzorgd, maar uitbesteed aan specialisten.

Naast de hiervoor genoemde operationele risico's speelt er bij de Waddenvereniging, zoals bij iedere organisatie, het frauderisico. Wij onderkennen het frauderisico in de vorm van het ontvreemden van middelen uit de organisatie door bestuur, directie en medewerkers, zoals bijvoorbeeld geld en inventaris. Voor dit risico hebben wij een maatregel doorgevoerd. Deze maatregel betreft het vier-ogen-principe, met daarop een zichtbare controle. Deze wordt toegepast bij alle processen die kunnen leiden tot ontvreemden van middelen. Wij hebben een zerotolerancebeleid ten aanzien van fraude.

Financiële risico's

Financiële risico's vormen een tweede categorie risico's. In de beheersing van de uitgaven speelt de relatieve invloed van externe ontwikkelingen een grote rol. Een voorbeeld is de raming van kosten voor te voeren procedures: als door vertraging de kosten pas in een later jaar worden gemaakt, is dat een onverwachte belasting van de begroting van dat jaar. Ook de onzekerheid van de opbrengst uit nalatenschappen geeft een risico op tegenvallers, ook al ramen we daarvoor niet meer dan een meerjarig gemiddelde. Mede uit oogpunt van risicobeheersing zijn er daarom goede kwartaalrapportages met managementinformatie per cluster, zodat kosten zo nodig tijdig bijgestuurd kunnen worden.

In de groei en beheersing van de inkomsten gaat het enerzijds om het professionaliseren van de fondsenwerving en anderzijds om het beheer van belangrijke relaties. Onze samenwerking met de Nationale Postcode Loterij is een belangrijke steun voor de onafhankelijke positie van de vereniging. De jaarlijkse bijdrage stelt de Waddenvereniging al vele jaren in staat een onafhankelijke positie in te nemen. De Nationale Postcode Loterij volgt de vereniging op een kritisch opbouwende manier.

Daarvoor heeft de vereniging veel waardering. Het verantwoord en gericht inzetten van de opgebouwde reserves ten behoeve van de doelstellingen is een maatregel die voortvloeit uit de samenwerking met de Nationale Postcode Loterij.

Daarnaast zien wij ook risico's in de financiële verslaggeving en wet- en regelgeving. Wij onderkennen hier het risico dat veel financiële gegevens van de Waddenvereniging in een bestuursverslag gepresenteerd moeten worden vanuit de vereisten in het kader van wet- en regelgeving. Dit heeft enerzijds een positief effect, er is transparantie naar onze achterban toe. Anderzijds hebben wij ook ervaren dat lezers met slechte bedoelingen conclusies trekken uit informatie in ons bestuursverslag die onjuist zijn. Hierdoor kunnen we ten onrechte in een kwaad daglicht worden gesteld. Dit risico hebben wij ook besproken met het CBF en onze accountant. In overleg met hen hebben wij ervoor gekozen onze jaarcijfers in de paragraaf Jaarcijfers in het kort in onze eigen bewoordingen toe te lichten, zodat wij wel kunnen voldoen aan wet- en regelgeving.

Reputatierisico's

Reputatierisico's zijn de derde en minst tastbare categorie van risico's. Het vertrouwen dat de samenleving in het werk van de Waddenvereniging stelt, is ons grootste kapitaal. Tegelijk is dat vertrouwen ook het meest vluchtige kapitaal. Een goede reputatie is een belangrijke buffer: eenzelfde incident leidt dan eerder tot een kras op het blazoen dan tot een forse deuk. In die zin is reputatiemanagement een instrument van risicobeheersing. Goed bestuur en investeren in de competenties van de medewerkers en in ons netwerk zorgen ervoor dat signalen uit het veld en (sociale) media tijdig worden opgevangen.

Belangrijke risico's die in boekjaar 2020 hebben gespeeld én de bijbehorende maatregelen en gevolgen

1. Wij teren in op onze bankstanden vanwege de negatieve rentestand. De gevolgen van dit risico en de genomen maatregelen om dit risico in te perken zijn de volgende:

Doordat wij veel voorschotten ontvangen bij de start van projecten of gedurende het project, voordat wij de uitgaven hebben kunnen doen én/of meevallende baten hebben, hebben wij veel liquide middelen. In 2020 hebben wij naast rentebaten ook rentelasten gehad vanwege het moeten betalen van rente op onze positieve bankstanden. Wij hebben deze gevolgen zoveel mogelijk ingeperkt door het zoeken van nieuwe, groene bankiers, te onderhandelen met onze bankiers over de maximale positieve rentevrije standen en het betalen van voorschotten bij omvangrijke projecten. Daarnaast zijn wij gestart met het onderzoeken van mogelijkheden van het beleggen van onze gelden op een defensieve manier én hebben wij geïnvesteerd in een beter alternatief voor onze huisvesting. Met deze maatregelen verwachten wij op een duurzaam en toekomstbestendige manier onze liquiditeit maximaal te kunnen besteden aan onze doelstelling;

2. Vanwege de intelligente lockdown zijn er teruglopende contactmomenten met onze achterban, waardoor onze baten kunnen teruglopen. De gevolgen van dit risico en de genomen maatregelen om dit risico in te perken zijn de volgende:

Wij hebben bij aanvang van de intelligente lockdown in Nederland een analyse gemaakt op fondsenwervend en financieel vlak over de verwachte gevolgen van deze crisis. De gevolgen zijn voor ons beperkt. De gemaakte contactmomenten hebben wij waar mogelijk digitaal geregeld.

3. De zeespiegelstijging vormt een grote bedreiging voor het unieke Werelderfgoed Waddenzee. De gevolgen van dit risico en de genomen maatregelen om dit risico in te perken zijn de volgende:

De gegevens over zeespiegelstijgingsscenario's zijn meer en meer evident. Dit wordt mede veroorzaakt door CO2 uitstoot, de opwarming van de aarde. De Waddenvereniging participeert hierdoor in de 'Shell-zaak' om de opwarming van de waarde positief te beïnvloeden. Tevens heeft de Waddenvereniging een meerjarenstrategie ontwikkeld voor de klimaatadaptieve maatregelen bij het wad en de effecten van klimaatontwikkeling op de Waddenzee zichtbaar te maken voor politiek en publiek. Bijvoorbeeld door een symposium en een zichtbare bijdrage bij de klimaatmars.

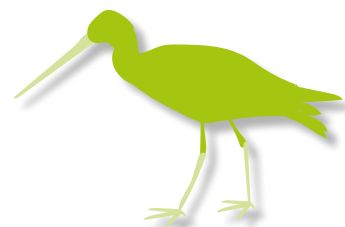
Jaarrekening

Balans per 31 december 2020

Na resultaatverwerking

	31 december 2020	31 december 2019
Activa		
Immateriële vaste activa	1.371	15.975
Materiële vaste activa	465.162	28.103
Financiële vaste activa	0	1.000.000
	<u>466.533</u>	<u>1.044.078</u>
Voorraden	18.151	18.943
Vorderingen en overlopende activa	1.349.351	1.096.051
Liquide middelen	<u>8.462.679</u>	<u>7.245.895</u>
	<u>9.855.181</u>	<u>8.360.889</u>
TOTAAL ACTIVA	<u>10.296.714</u>	<u>9.404.967</u>
Passiva		
Reserves en fondsen		
<i>Continuïteitsreserve</i>	1.500.000	1.500.000
<i>Bestemmingsreserves</i>	<u>2.306.776</u>	<u>1.565.913</u>
	3.806.776	3.065.913
Fondsen		
<i>Bestemmingsfonds</i>	751.503	751.671
<i>Nieuwe Afsluitdijk/ Vismigratierivier</i>		
<i>Bestemmingsfonds</i>		
<i>De Laatste Kilometer/ Vismigratierivier</i>	<u>1.187.798</u>	<u>4.898.651</u>
	<u>1.939.301</u>	<u>6.316.235</u>
	5.746.077	8.716.235
Kortlopende schulden	<u>4.550.636</u>	<u>688.731</u>
TOTAAL PASSIVA	<u>10.296.714</u>	<u>9.404.967</u>

Staat van baten en lasten

	2020 werkelijk	2020 begroot	2019 werkelijk
Baten			
Baten van particulieren			
Contributies en donaties	1.118.177	1.087.568	1.177.246
Nalatenschappen	856.215	200.000	201.079
	1.974.392	1.287.568	1.378.325
Baten van loterijorganisaties			
Nationale Postcode Loterij (reguliere bijdrage)	500.000	500.000	500.000
Nationale Postcode Loterij (overige loterijbijdragen)	0	10.000	35.000
Nationale Postcode Loterij (project bijdrage)	0	0	0
Baten van subsidies van overheden	240.686	287.604	14.891
Som van geworven baten	2.715.077	2.085.172	1.928.216
Baten als tegenprestatie voor levering van producten	11.763	10.000	6.304
Overige baten	62.566	72.500	284.253
TOTAAL BATEN	<u>2.789.405</u>	<u>2.167.672</u>	<u>2.218.773</u>

	2020 werkelijk	2020 begroot	2019 werkelijk
Lasten			
Bestedingen aan doelstellingen			
Rampenbestrijding en scheepvaart	49.384	143.000	134.119
Gebiedsbescherming	2.487.901	740.700	581.604
Klimaat en zeespiegelstijging	2.146.171	351.400	505.597
Duurzame toerisme en 'liefde voor het wad'	633.633	629.700	642.564
	5.317.089	1.864.800	1.863.884
Wervingskosten	244.433	282.000	225.229
Kosten van beheer en administratie	206.124	186.000	205.665
TOTAAL LASTEN	5.745.646	2.332.800	2.294.779
Saldo voor financiële baten en lasten	-2.978.240	-165.128	-76.006
Saldo financiële baten en lasten	8.081	15.000	44.992
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-2.970.159	-150.128	-31.014
Bestemming saldo van baten en lasten			
Toevoeging/onttrekking aan:			
Fondsen			
<i>Bestemmingsfonds Nieuwe Afsluitdijk/Vismigratierivier</i>	-168	0	0
<i>De Laatste Kilometer/Vismigratierivier</i>	- 3.710.853	0	- 82.912
Resterend saldo	740.862	-150.128	51.898
Toevoeging/onttrekking aan:			
Reserves			
<i>Bestemmingsreserve Meerjarenbeleidsplan</i>	740.862	-150.128	51.898
	740.862	-150.128	51.898
	-2.970.159	-150.128	-31.014

De bestemming van het saldo van baten en lasten in 2020 is conform het besluit van het bestuur en de Ledenraad uitgevoerd.

Kasstroomoverzicht

	2020	2019
Saldo van baten en lasten	-2.970.159	-31.014
Afschrijvingen	28.591	40.509
<i>Mutaties in het werkkapitaal:</i>		
Kortlopende vorderingen	-258.300	-125.604
Kortlopende schulden	3.861.904	46.335
Mutatie voorraden	792	73
Afronding	1	1
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten:</i>	667.829	-69.700
Investeringen in immateriële vaste activa	0	2.723
Investeringen in materiële vaste activa	451.045	6.936
Afloop deposito	-1.000.000	0
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten:</i>	548.955	-9.659
Mutatie geldmiddelen	1.216.784	-79.359
Geldmiddelen		
Per 1 januari	7.245.895	7.325.254
Per 31 december	8.462.679	7.245.895
Mutatie geldmiddelen	1.216.784	-79.359

Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten

Algemeen Activiteiten

De Waddenvereniging stelt zich ten doel het waddengebied te beschermen en te behouden voor generaties na ons. Zij doet dit via politieke lobby, beleidsbeïnvloeding, juridische acties en communicatie.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de directie van de Waddenvereniging zich verschillende oordelen en doet schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen van de Raad voor de

Jaarverslaggeving. De grondslagen zijn ten opzichte van vorig jaar niet gewijzigd.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld.

De genoemde bedragen zijn in euro's tenzij anders aangegeven.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen

en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Financiële vaste activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, die gelijk zijn aan de reële waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

De Waddenvereniging kent een continuïteitsreserve en bestemmingsreserves. De continuïteitsreserve is door het bestuur vastgesteld op ongeveer 1x de vaste jaarlasten conform de (maximum) norm van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). Deze reserve geeft de vereniging bij grote tegenslagen de tijd zich op zorgvuldige wijze aan te passen aan de dan ontstane situatie. Voor de bestemmingsreserves heeft het bestuur op basis van de strategische doelstellingen van de vereniging de bestemming bepaald. Dit is in de toelichting op de post nader toegelicht.

Bestemmingsfondsen worden gevormd voor gelden die van derden zijn ontvangen en zijn geormerkt voor een bepaald doel. Dit is in de toelichting op de post nader toegelicht.

Kortlopende schulden

Schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten uit nalatenschappen

Baten uit nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin ze worden ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen, voor zover deze niet reeds in een voorgaand boekjaar zijn verantwoord. Bij de waardering van nalatenschappen wordt rekening gehouden met eventuele rechten van vruchtgebruik.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten worden als afzonderlijke post in de staat van baten en lasten verantwoord. Bij deze baten is de brutowinst verantwoord. De brutowinst is de netto-omzet verminderd met de kostprijs van de verkochte artikelen.

Lasten

De lasten van 2020 worden bij de kostentoe rekening onderverdeeld in drie categorieën van activiteiten (bestemmingen):

1. besteed aan de doelstellingen (onderverdeeld in thema's)
2. wervingskosten
3. kosten beheer en administratie

In de eerste plaats worden voor zover mogelijk de directe kosten toegerekend aan één van deze categorieën.

De lasten die niet rechtstreeks kunnen worden toegerekend (kosten personeel, huisvesting, kantoor, algemeen en afschrijvingen) worden toebedeeld op basis van de daadwerkelijk bestede uren van het personeel aan de activiteiten, zoals blijkt uit de sluitende urenregistratie van medewerkers. Het gaat hierbij om de volgende percentages in 2020:

1. besteed aan de doelstellingen	78%
2. wervingskosten	12%
3. kosten beheer en administratie	10%

Pensioenlasten

De Waddenvereniging heeft een pensioenregeling voor haar personeel waarop de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing zijn en waarbij de contractuele basispremie aan het pensioenfonds wordt betaald. Het pensioenfonds betreft Nationale Nederlanden.

De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien tot een terugbetaling of tot een vermindering van toekomstige betalingen leidt. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling zijn:

- deelname aan de pensioenregeling is verplicht voor alle medewerkers;
- de Waddenvereniging heeft bij een onverhoopt dekkingstekort van het pensioenfonds geen verplichting tot aanvullende stortingen, anders dan via hogere toekomstige premies;
- er is sprake van een middelloonregeling;
- de regeling bevat een ouderdoms-, partner- en wezenpensioen;
- de pensioengerechtigde leeftijd is 68 jaar;
- het pensioengevend jaarsalaris is per 1 januari 2020 maximaal € 72.720 te verminderen met de franchise per 1 januari 2020 van € 14.167;
- het opbouwpercentage ouderdomspensioen is 1,513%, het partnerpensioen is 0,35% en het wezenpensioen is 0,07% van de pensioengrondslag per pensioenjaar;
- de individuele werknemer betaalt een eigen bijdrage van 7% voor de pensioenregeling.

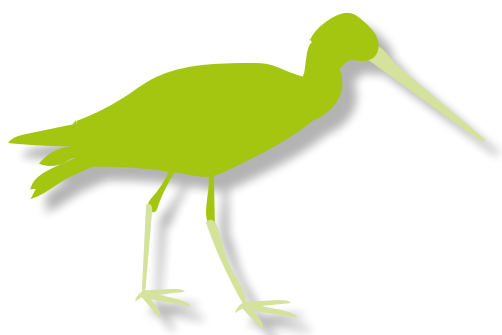
De Waddenvereniging heeft tevens een ANW-pensioenregeling voor haar personeel waarbij de contractuele basispremie aan de verzekeringsmaatschappij wordt betaald. De verzekeringsmaatschappij betreft De Goudse Verzekeringen.

De belangrijkste kenmerken van de ANW-pensioenregeling zijn:

- deelname aan de ANW-pensioenregeling is vrijwillig voor alle medewerkers met een partner;
- het verzekerd bedrag is € 10.000;
- de individuele werknemer betaald een eigen bijdrage van 100% voor de ANW-pensioenregeling

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Toelichting op afzonderlijke balansposten van de jaarrekening 2020

Activa

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA VOOR DE BEDRIJFSVOERING

Software	2020	2019
Waarde op 1 januari	15.975	36.646
Investeringen	0	2.723
Afschrijvingen	14.604	23.395
Waarde op 31 december	1.371	15.975

Specificatie

Afschrijvingen in procenten	33%	33%
Aanschafwaarde	116.936	116.936
Cumulatieve afschrijving	115.565	100.961

MATERIËLE VASTE ACTIVA VOOR DE BEDRIJFSVOERING

Bedrijfsgebouwen en -terreinen	2020	2019
Waarde op 1 januari	14.307	22.179
Investeringen	451.045	0
Afschrijvingen	7.326	7.873
Waarde op 31 december	458.026	14.307

Specificatie

Afschrijvingen in procenten	0-25%	10-25%
Aanschafwaarde	610.571	159.525
Cumulatieve afschrijving	152.544	145.218

Andere vaste bedrijfsmiddelen	2020	2019
Waarde op 1 januari	13.796	16.103
Investeringen	0	6.936
Afschrijvingen	6.660	9.243
Waarde op 31 december	7.136	13.796

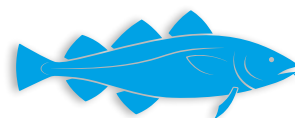
Specificatie

Afschrijvingen in procenten	0-33%	0-33%
Aanschafwaarde	114.432	114.432
Cumulatieve afschrijving	107.296	100.636

Totaal materiële vaste activa	2020	2019
Waarde op 1 januari	28.103	38.280
Investeringen	451.045	6.936
Afschrijvingen	13.986	17.115
Waarde op 31 december	465.163	28.103

Specificatie

Afschrijvingen in procenten	0-33%	0-33%
Aanschafwaarde	725.003	273.957
Cumulatieve afschrijving	259.840	245.854

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	31 december 2020	31 december 2019
Overige vorderingen	0	1.000.000

Eind 2020 staat er € 0,- vast op de termijndeposito. De jaarrente was 4,25%. Deze gelden werden ter belegging aangehouden totdat de termijndeposito afloopt.

VOORRADEN

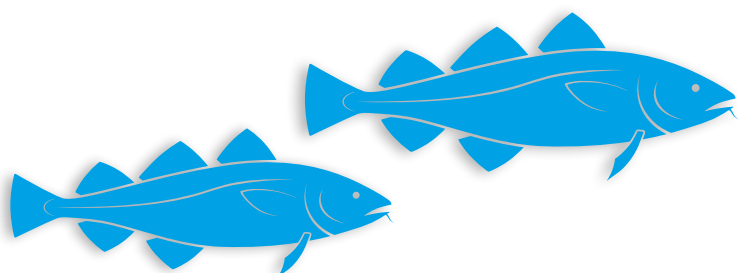
	31 december 2020	31 december 2019
Voorraad benodigd voor de bedrijfsvoering		
Voorraad kantoorartikelen (geschat)	2.000	2.000
Voorraad benodigd voor de doelstelling		
Voorraad merchandise	16.151	16.943
TOTAAL	18.151	18.943

De voorraden zijn gewaardeerd tegen de inkoopwaarde. Onder de getelde voorraad is € 6.036 voorraad welkomstcadeau 's (2019: € 6.250). Deze zijn niet gewaardeerd op de balans. Ultimo 2020 is geen voorziening nodig. De voorziening per 31 december 2019 bedroeg € 0.

VORDERINGEN

	31 december 2020	31 december 2019
Te ontvangen bijdrage Nationale Postcode Loterij	500.000	500.000
Te ontvangen subsidies	281.822	105.344
Te ontvangen uitkeringen uit nalatenschappen	454.803	409.947
Debiteuren	32.547	9.929
Rente	583	37.493
Overige vorderingen en vooruitbetaalde bedragen	79.596	33.338
TOTAAL	1.349.351	1.096.051

De opgenomen vordering nalatenschappen is gesaldeerd met de te verwachten successierechten die hierover verschuldigd zijn. De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar. Deze gelden worden aangewend in het kader van de doelstellingen, zoals ook is opgenomen in de begroting.

LIQUIDE MIDDELEN

	31 december 2020	31 december 2019
Tegoeden bij banken	8.462.156	7.245.773
Contanten	523	122
Totaal	8.462.679	7.245.895

De tegoeden staan op direct opvraagbare (spaar)rekeningen, er is geen opnamebeperking.

Deze gelden worden aangewend in het kader van de doelstellingen, zoals ook is opgenomen in de begroting.

PASSIVA

RESERVES

	Bestemmingsreserve		Continuïteits-reserve	TOTAAL
	Huisvestings-reserve	Bestemmingsreserve Meerjarenbeleidsplan		
Stand per 31 december 2019	900.000	665.913	1.500.000	3.065.913
<i>Mutaties resultaatbestemming</i>				
Toevoeging/ afname via vermogensmutatie	- 900.000	900.000	0	0
Toevoeging/ afname via resultaatbestemming	0	740.862	0	740.862
Stand per 31 december 2020	0	2.306.775	1.500.000	3.806.775

De bestemming van het resultaat geschiedt conform het besluit van het bestuur. Voorgesteld wordt, na de onttrekking aan het bestemmingsfonds en de specifieke bestemmingsreserves, het resterende saldo toe te voegen aan de reserve meerjarenbeleidsplan. Dit voorstel voor resultaatbestemming is al in deze jaarrekening verwerkt.

De huisvestingsreserve is gewijzigd. In het verleden is de boekwinst op de verkoop van de panden aan de Voorstraat te Harlingen als reserve voor een 'bron van inkomsten' ingesteld om met de rentebaten daarvan huisvestingskosten te dekken die de Vereniging tot dan niet had. Destijds is berekend dat voor het doel van dekking van huisvestingslasten een reserve van € 900.000 voldoende renteopbrengsten geeft voor een destijds bepaalde periode. Gezien het feit dat er nu sprake is van een negatieve rente, is eind 2020 een aankoop van een pand gedaan ten behoeve van onze eigen huisvesting. Hiermee is de huisvestingsreserve vrijgevallen en wordt toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Meerjarenbeleidsplan.

Het resultaat 2020 is voor wat betreft specifieke bestedingen over 2020 ten laste van de betreffende specifieke bestemmingsreserves gebracht. Het per saldo resterende bedrag van € 740.862 komt als sluitpost ten gunste van de bestemmingsreserve meerjarenbeleidsplan.

De continuïteitsreserve is bedoeld als buffer voor het opvangen van risico's en tegenvallers en moet in uitzonderlijke situaties een doorstart of zorgvuldige afbouw mogelijk maken. In relatie tot de risico's is geraamd dat een voorziening van € 1.500.000 hiervoor toereikend is. De continuïteitsreserve komt met de genoemde € 1.500.000 (vaste) lasten op circa een keer de jaarlijkse (vaste) organisatiekosten. Dit blijft ruim binnen het maximum dat volgens de CBF-regels is toegestaan (1,5 x de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie).

Er resteert een bedrag van € 2.331.776 dat door het bestuur is bestemd voor de uitvoering vanuit het Meerjarenbeleidsplan.

BESTEMMINGSFONDS

	Nieuwe Afsluitdijk/ Vismigratie rivier	De Laatste Kilometer/ Vismigratie rivier	TOTAAL
Stand per 31 december 2019	751.671	4.898.651	5.650.322
Bij: oprenting	0	0	0
Af: bestedingen	-168	-3.710.853	-3.711.021
Stand per 31 december 2020	751.503	1.187.798	1.939.301

In 2013 ontving de Waddenvereniging € 2.070.000 van de Nationale Postcode Loterij voor het realiseren van een Vismigratierivier door de Afsluitdijk. Hiermee wordt deze barrière beter passeerbaar voor trekvis als de aal en de spiering. Deze bijdrage is uit de extra trekking van de Nationale Postcode Loterij van 2012 gedoneerd.

De uitgaven in het kader van dit project zullen in de periode 2013 tot en met 2024 geschieden ten laste van dit bestemmingsfonds.

In 2018 ontving de Waddenvereniging € 5.114.000 van de Nationale Postcode Loterij voor het realiseren van de 'Laatste Kilometer' van de Vismigratierivier door de Afsluitdijk. Hiermee wordt deze barrière beter passeerbaar voor trekvis als de aal en de spiering. Deze bijdrage is uit de extra trekking van de Nationale Postcode Loterij van 2017 gedoneerd.

De uitgaven in het kader van dit project zullen in de periode 2019 tot en met 2024 geschieden ten laste van dit bestemmingsfonds.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31 december 2020	31 december 2019
Vooruitontvangen subsidies projecten	461.179	265.649
Vooruitontvangen contributies volgend jaar	2.522	2.611
Crediteuren	3.714.954	109.700
Vakantiedagen en vakantiegeld	79.574	84.697
Af te dragen loonbelasting en sociale premies	31.354	29.305
Nog te betalen declaraties werknemers	503	1.842
Nog uit te betalen projectkosten projectpartner Mooiste Natuurgebied van Nederland.	0	53.425
Nog te betalen kosten Coalitie Wadden Natuurlijk	52.981	45.516
Diverse schulden	207.568	95.986
TOTAAL	4.550.636	688.731

Onder de vooruitontvangen subsidies projecten is een bedrag van € 422.000 opgenomen dat ook ter beschikking staat voor anderen in een verband waarbinnen de Waddenvereniging penvoerder is.

Het bedrag genoemd bij crediteuren is eind 2020 uitzonderlijk hoog vanwege een factuur van € 3.435.000 inzake het project de 'Laatste Kilometer' van de Vismigratierivier. Deze uitgave wordt gedekt vanuit het bestemmingsfonds.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Rechten

De Waddenvereniging heeft een aantal nalatenschappen aanvaard waarvan de omvang nog niet exact is vast te stellen. Derhalve zijn deze conform de richtlijnen RJ 650 niet in de jaarrekening opgenomen. Hierbij kan het gaan om materiële bedragen.

Meerjarige financiële verplichtingen

Met ingang van 1 november 2016 wordt de begane grond van het pand aan de Droogstraat 3 te Harlingen gehuurd. De huurovereenkomst loopt tot 1 november 2021 en wordt niet verlengd. De aanvangshuurprijs bedraagt op jaarbasis € 32.036 en wordt jaarlijks geïndexeerd.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Algemeen

In 2020 sluit de staat van baten en lasten met een negatief saldo van € 2.970.000. Begroot was een negatief saldo van € 150.000. De baten vallen € 621.000 hoger uit, met name door hogere inkomsten van particulieren. Daarnaast is er in 2020 € 3.435.000 meer uitgegeven dan begroot. Deze grote stijging is voornamelijk veroorzaakt doordat werkzaamheden aan het project de 'Laatste Kilometer' van de Vismigratierivier zijn uitgesteld in 2019 en zijn verschoven naar boekjaar 2020. De kosten worden gedekt vanuit het bestemmingsfonds.

Baten

Baten van particulieren

Aan contributies en donaties is er in 2020 € 1.118.000 ontvangen, € 30.000 meer dan begroot. De contributies bedragen € 882.000, de donaties € 236.000. De baten uit nalatenschappen zijn aanzienlijk hoger dan de begroting. De werkelijke baten bedragen € 856.000 tegenover de begrote baten van € 200.000. De baten van particulieren zijn structurele baten.

Baten van loterijorganisaties

De niet geoormerkte bijdrage van de Nationale Postcode Loterij voor 2020 is vastgesteld op € 500.000. Dit bedrag is ook in de begroting meegenomen. Deze bate is structureel.

Baten van subsidies van overheden

De opbrengsten uit subsidies van overheden bedragen € 241.000 en zijn daarmee ruim € 47.000 lager dan begroot. De subsidieopbrengsten worden genomen naar rato van de voortgang van de werkzaamheden van de subsidiabele projecten. Deze zogenaamde dekking wordt per jaar bepaald aan de hand van de voortgangsinformatie uit de betreffende projectadministraties. De baten van subsidies van overheden zijn incidentele baten.

Baten als tegenprestatie voor levering van producten

De baten als tegenprestatie voor levering van producten is als volgt onder te verdelen:

Netto-omzet	€ 18.000
Kostprijs	€ 6.000
Bruto opbrengst	€ 12.000

Overige baten

De overige baten zijn € 10.000 lager dan begroot en komen uit op een totaal van € 63.000. De opbrengsten van de vrijwilligerswerkgroepen van de Waddenvereniging voor excursies en de Werelderfgoedexcursies zijn vanwege COVID-19 een stuk lager, namelijk € 5.700. In 2020 is er € 21.000 ontvangen voor de bijdrage van de Waddenvereniging aan het Lectoraat Marien Wetland Studies. Subsidies die niet verkregen worden van overheden worden hier ook opgenomen, dat is in 2020 totaal een bedrag van € 26.000.

Lasten

Besteed aan doelstellingen

Ten opzichte van de begroting 2020 zijn de totale bestedingen aan doelstellingen in 2020 € 3.452.000 hoger. Totaal is er € 5.317.000 uitgegeven aan de doelstelling. In onderstaande tabel zijn de bestedingen per thema uitgesplitst:

Besteed aan de doelstelling	Werkelijk 2020	Begroot 2020	Vershil
Rampenbestrijding en scheepvaart	49.384	143.000	-93.616
Gebiedsbescherming	2.487.901	740.700	1.736.201
Klimaat en zeespiegelstijging	2.146.171	351.400	1.783.771
Duurzame toerisme en 'liefde voor het wad'	633.633	629.700	3.933
TOTAAL	5.317.089	1.864.800	3.430.289

Alle bedragen zijn in euro's

SPECIFICATIE EN VERDELING KOSTEN NAAR BESTEMMING

Bestemming	2020 werkelijk			
	Doelstelling			
	Rampenbestrijding en Scheepvaart	Gebiedsbescherming	Klimaat en zeespiegelstijging	Duurzame Toerisme en "liefde voor het wad"
Uitbesteed werk	1.986.577	262.329	10.950	1.887.719
Communicatiekosten				
Personeelskosten	429.385	301.359	30.794	210.704
Huisvestingskosten	19.083	18.554	2.027	12.666
Kantoor- en algemene kosten	44.654	43.416	4.742	29.638
Afschrijvingen	8.202	7.974	871	5.444
TOTAAL	2.487.901	633.633	49.384	2.146.171
In procenten	43,1%	11,0%	0,9%	37,2%

PERSONEELSKOSTEN

De kosten zijn als volgt onder te verdelen:

	2020	2019
Brutolonen	895.786	891.235
Werkgeversdeel sociale lasten	145.983	152.235
Pensioenkosten	105.785	116.979
Overige personeelskosten	40.351	45.483
TOTAAL	1.187.904	1.205.933

Aan het einde van het jaar zijn er 20 medewerkers in dienst (2019: 21). Gemiddeld voor 2020 in full-time equivalenten: 15,4 fte (2019: 15,1). Er zit een afwijking tussen de gepresenteerde personeelskosten hierboven en zoals deze onderverdeeld is in de programma's. Deze afwijking is veroorzaakt doordat er personeelskosten werden gemaakt voor samenwerkingsverbanden. Deze worden niet gepresenteerd in de kosten die worden gemaakt per programma.

Beloning bestuur

Bestuursleden verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd en hebben recht op een reiskostenvergoeding en vergoeding voor kosten van telefoon en dergelijke. In 2020 zijn er geen kostenvergoedingen betaald. Er zijn geen voorschotten, leningen of garanties verstrekt aan bestuursleden.

	2020	2019
Naam	L. Jacobi	L. Jacobi
Functie	Directeur	Directeur
Dienstverband		
Dienstverband	Onbepaalde tijd	Onbepaalde tijd
Uren	32 uur per week	32 uur per week
Parttime percentage	80%	80%
Periode	heel 2020	heel 2019

BEZOLDIGING DIRECTIE

	2020	2019
Jaarinkomen		
Bruto loon/salaris	65.203	62.179
Vakantiegeld	5.075	4.917
Eindejaarsuitkering, 13e / 14e maand	0	0
Variabel inkomen	0	0
TOTAAL	70.278	67.097
SV lasten (wg deel)	8.831	10.581
Belastbare vergoeding/ bijtellingen	394	908
Pensioenlasten (wg deel)	12.186	11.368
Overige beloningen op termijn	0	0
Uitkeringen beëindiging dienstverband	0	0
TOTAAL BEZOLDIGING	91.689	89.954

Het bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt het bestuur de Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen van VFI en de Code Wijffels ([zie www.vfi.nl](http://www.vfi.nl)).

Het jaarinkomen van de directie blijft binnen het geldende maximum van € 99.828 volgens de VFI Beloningsregeling. Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen we naar het hoofdstuk Governance in dit bestuursverslag.

Aan de directieleden zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en de ledenraad van de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2020

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee te Harlingen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de op bladzijde 48 tot en met bladzijde 71 in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee per 31 december 2020 en van het saldo van baten en lasten over 2020 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

Ref.: J.NO.21157

accon avm controlepraktijk B.V., Zonnedaauw 11, 9202 PE Drachten, Postbus 623, 9200 AP Drachten
T: 0512 51 61 35, F: 0512 52 57 06, www.acconavm.nl

Op onze dienstverlening en/of andere rechtshandelingen zijn steeds de algemene voorwaarden van accon■avm controlepraktijk b.v. van toepassing, waarin een beperking van aansprakelijkheid is opgenomen. Deze algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 09114597 en zullen op eerste verzoek kosteloos aan u worden toegezonden. Tevens kunt u de algemene voorwaarden via onze website <https://acconavm.nl/algemene-voorwaarden/> raadplegen. Bezoek ook onze website voor meer informatie over onze dienstverlening, onze mensen en onze ambities. Bovengenoemde disclaimer en aansprakelijkheidsbeperking gelden niet alleen voor accon■avm controlepraktijk b.v. maar ook voor iedere andere entiteit binnen het Accon avm-netwerk en onze en hun respectieve personeelsleden.

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen en de Nederlandse controlestandaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR DE LEDENRAAD EN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De ledenraad en de algemene ledenvergadering zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de

economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Drachten, 5 juni 2021

accon avm controlepraktijk B.V.

Namens deze:

Origineel is getekend door F. Kroon RA

BIJLAGE BIJ ONZE CONTROLEVERKLARING OVER DE JAARREKENING 2020 VAN DE LANDELIJKE VERENIGING TOT BEHOUD VAN DE WADDENZEE

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

DE VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE ACCOUNTANT VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur en de ledenraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Resultaatbestemming

De bestemming van het resultaat geschiedt conform het besluit van het bestuur. Voorgesteld wordt het resultaat te onttrekken aan het bestemmingsfonds en aan de reserve meerjarenbeleidsplan. Dit voorstel is al in deze jaarrekening verwerkt.

Ondertekening

Dit bestuursverslag en de jaarrekening zijn per 10 mei 2021 opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee. Aansluitend zijn deze, na goedkeuring door de Ledenraad op 5 juni 2021, door het bestuur conform de statuten geautoriseerd.

Kim van Nieuwaal, voorzitter

Eelke Folmer, vicevoorzitter

Jolanda Beyer, penningmeester

Rudolph de Jong, lid

Mark van Kruining, lid

Taco Stoppels, lid

Barbara Hoogland, lid

Colofon

De Waddenvereniging presenteert het bestuursverslag 2020 online. Een pdf-versie van het bestuursverslag is te downloaden via www.waddenvereniging.nl/bestuursverslag. De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen in de PDF-versie van het verslag.

Wilt u reageren op het bestuursverslag van de Waddenvereniging, dan kan dat via info@waddenvereniging.nl.

Redactie

Corina van der Meulen

Vormgeving

Junction, Leeuwarden

Beeldredactie

Anne Nippel

Fotoverantwoording

De foto's in dit verslag zijn onder andere gemaakt door Marcel van Kammen, Henk Postma, Merlijn Torensma, Catrinus van der Veen en Remco de Vries (Omrop Fryslân).

Beeld uit dit jaarverslag mag alleen worden gebruikt met toestemming van de fotograaf.

